

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, สมเด็จ. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 2.

: โรงพิมพ์การศาสนา, 2498.

กิตติมา ปรีคดีลภ. ปรัชญาการศึกษาเล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2523.

ขจักษ์ บุรุษพัฒน์. ปัญหาชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : แพร์พิทยา,
2515.

ขจักษ์ บุรุษพัฒน์. ไทยมุสลิม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพร์พิทยา, 2519.

เขตกการศึกษา 2 การจัดการศึกษาของปอเนาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2512

_____. การปรับปรุงโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม. ยะลา : เสริมการพิมพ์, บ.ป.ป.

_____. พัฒนาการศึกษาภาคการศึกษา 2. ยะลา : ครูสัมพันธ์, 2505.

เจ๊ะ อับดุลลา หลังปูเต๊ะ, ประวัติย่อจังหวัดสตูล. กรุงเทพมหานคร : ไทยการพิมพ์,

2521.

ชวาล แพร์คกุล. เทคนิคการวัดผล. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

วิวัฒนาการ, 2518.

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. ศาสนาและวัฒนธรรมไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพมหานคร

: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2523.

ทองปลิว ชมชื่น. ปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียน. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

ศิลปากร, 2529.

บรรจง จันทร์สา. ปรัชญาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร . ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

บุญเลิศ นาคแก้ว และนางเยาว์ สุชาพันธุ์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน, กระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรม

ระยะที่ 6 (2530 - 2534). กรุงเทพมหานคร : ชวนการพิมพ์, 2530.

- ประทุม อังตวรโรทิศ. ปรัชญาปฏิบัตินิยมรากฐานปรัชญาการศึกษาของ จอห์น คิวอี้.
กรุงเทพมหานคร . โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ประสานราชการ, กอง. กรมการปกครอง. แผ่นดินไทย : จังหวัดชายแดนภาคใต้.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.
- ปานทิพย์ ประเสริฐสุข. ปรัชญาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร . เจริญวิทย์การพิมพ์,
2523.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,
2529.
- หุ่งเฟื่อง เครือตราชู. ภาษามลายูในสี่จังหวัดภาคใต้. วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน,
2509.
- ภิญโญ สาร. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร . ศ.ส.การพิมพ์, 2523.
- มานิตย์ จารงค์. วัฒนธรรมและประเพณีของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้.
สำนักงานศึกษาธิการเขต 2 . ม.ป.ป.
- มัทม์มัต อมัย บิน กาชัน, แปลและเรียบเรียง. การศึกษาในอิสลาม. กรุงเทพมหานคร
: สำนักพิมพ์อัล-ญูซาด, 2521.
- มัทม์มัต อะฮ์มัด อิล-อิมรอซี. การศึกษาในอิสลาม. พระนคร : อัล-ญูซาด, 2512.
เยาวชนมุสลิมแห่งประเทศไทย. สมาคม. ศาสนาในอิสลาม. กรุงเทพมหานคร :
วุฒิชัยการพิมพ์, 2519.
- รัตนา คันนุญเด็ก. ปรัชญาการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2530.
- วรสุภา บุญยไวโรจน์. "การวัดผลและการประเมินผลในระดับประถมศึกษา". ใน
หลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช, 2526.
- วิชาการกฎหมายสังคมศาสตร์, กอง. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
ศส.ทจก., ม.ป.ป.
- วิทย์ วิศทเวทย์. ปรัชญาการศึกษา : แนวคิดทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
เจริญวิทย์การพิมพ์, 2523.
- วิทยาลัยครูยะลา. วิธีพิเศษในการสอนภาษาไทย. ยะลา : ครูสัมพันธ์การศึกษาศึกษา 2,
2506.

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. ปรัชญามันเส้นทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ศึกษาศาสตร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . 2530.

ศักดิ์ ประสงค์ประทานพร. ปรัชญาการศึกษาฉบับพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร :
ไอเคียนสโตร์, 2526.

ศิลปากร, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. ประวัติศาสตร์สี่จังหวัดภาคใต้. กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์ครุสัมพันธ์, 2502.

สมชาย ห่มสะอาด และประเสริฐ สีวานนท์. 73 จังหวัด. เล่ม 3, กรุงเทพมหานคร
: สำนักพิมพ์เดือนสยาม, 2529.

สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารบุคคลแผนใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สมาน ใจปราณี. ปอเนาะ. กระทรวงศึกษาธิการ, 2516.

สุลักษณ์ สิวลักษณ์. ปรัชญาการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เกิลด์ไทย,
2517.

อภัย จันทรวิมล. ปัญหาเกี่ยวกับสี่จังหวัดภาคใต้. ลพบุรี. โรงพิมพ์ศูนย์กลาง
ทหารรามคำแหงสมเด็จพระนารายณ์, 2507.

อุทัย หิรัญโค. มุสลิมในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอเคียนสโตร์,
2521.

อัล-มุฮาด. อิสลามนำท่านไปทางไหน. กรุงเทพมหานคร : วุฒิชัยการพิมพ์; 2518.

วารสาร

เกษม บุญอ่อน. "เคลข่าย : เทคนิคในการวิจัย." ศุภปริทัศน์ 10,0 ตุลาคม 2522 26-28.

ไกรวิทย์ ประมวลพฤกษ์. "คุณประโยชน์ของการศึกษาไทย." สารพัฒนาหลักสูตร
51 (มิถุนายน 2529) : 3 - 4.

เกียรติ ชัยการ. "ครูและนักเรียนในทรรศนะอิสลาม." สารพัฒนาหลักสูตร
35 (กุมภาพันธ์ 2528) : 14 - 15.

- บัคคิม่า กรรมสุด. "ความสัมพันธ์ของสังคมมุสลิมกับปัญหาการเมืองการปกครองใน 3 จังหวัดภาคใต้." วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 16 : 3 (กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2525) : 9
- คณิศ ไชยมุศัล และคณะ. "บทบาทโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามปอเนาะ ที่มีต่อชุมชนใน จังหวัดชายแดนภาคใต้"(ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปัตตานี) รัฐสมัยแล 7 : 2, 2527.
- บทความในภาพข่าวทักษิณ 2522 : 20 - 21.
- จารย์ยา สุวรรณทัต. "เยาวชนไทยกับการมุ่งอนาคต." วารสารคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ. 17 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2528) : 1.
- ณรงค์ฤทธิ์ สักการณรงค์. "อิทธิพลทางการศึกษาในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม กับสังคมปัจจุบันของจังหวัดปัตตานี." คุรุปริทรรศน์ 8 : 5 (พฤษภาคม 2526) : 52.
- _____ . "โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม นโยบายการศึกษาและทิศทางการพัฒนา ที่ถูกต้อง." รัฐสมัยแล 10 (กันยายน - ธันวาคม 2529) : 14. - 22b
- คณมนรรจ์ บากา. "อิสลามกับการศึกษา." พิชญ์ 2 : 5 (ตุลาคม 2526 - มกราคม 2527) : 44.
- คำวน สุวรรณศาสตร์ และรังสฤษดิ์ เขาวนະศิริ. "แนวคิดเรื่องปรัชญาการศึกษาโดยอาศัย หลักธรรมทางอิสลาม." วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 8 : 1 (สิงหาคม - กันยายน 2516) : 69 - 74.
- ทวีป อภิลิทธิ. "หตุกรรมการสอน" ประชากรศึกษา. 35 (สิงหาคม 2528) : 10-11.
- เทอดศักดิ์ ระวีฉาย. "ทิศทางการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม." รัฐสมัยแล. 9 (กันยายน - ธันวาคม 2529) : 32 - 35.
- นิคม อัลภาชน์. "การแก้ไขปัญหาคความมั่นคงของ 3 จังหวัดภาคใต้." เทศบาล. 9 (กันยายน 2523) : 985.
- บรรจง ชูสกุลชาติ. "นักบริหารที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ." มิตรครู 26 : 14 (กรกฎาคม 2527) : 10.
- บุญรอด บุญศรีสมฤทธิ์. "โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม." ข่าวสารการวิจัย 7 (กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2527) : 25 - 26.
- บุญวา ธรรมพิทักษ์กุล. "Delphi" วิศวกรรมสาร 27 (สิงหาคม 2527) 92-94.
- ประยูร ศรีประลาธน์. "เทคนิคการวิจัยแบบหลาย." วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 14 เม.ย.-ห.ค. 2523 หน้า 49-60.

- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. "การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต." วารสารครุศาสตร์
12 : 1 (กรกฎาคม - กันยายน 2526) : 1 - 8.
- ฝ่ายวิชาการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี. "สัมภาษณ์ศิลปกรรมพิเศษ."
แลได้. 3 (มิถุนายน 2526) . 45.
- มาโนชญ์ บุญญาวัตร. "ความก้าวหน้าของการศึกษาของชาวไทยมุสลิมในเขตการศึกษา 2
วารสารการศึกษาแห่งชาติ 16 : 3 (กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2525) : 39.
- มาโนชญ์ บุญญาวัตร. "โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามความสำเร็จหรือความล้มเหลว."
รุสมิแล 6 : 1 (กันยายน - ธันวาคม 2525) : 13 - 18.
- โมหัมมัด อับดุลกาเดร์. "ข้อคิดใหม่จากข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดภาคใต้." อัล-มิฮาด
22 : 197 (ตุลาคม 2529) : 13 - 16.
- _____. "ความเข้าใจเบื้องต้นเรื่องของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัด
ชายแดนภาคใต้." อัล-มิฮาด 20 : 176 (2527) : 13 - 14.
- _____. "ความเข้าใจเบื้องต้น เรื่องศาสนาอิสลามและชาวไทยมุสลิมใน 4 จังหวัด
ภาคใต้." วารสารอักษรบัณฑิต, 2520 : 109.
- _____. "สถานการณ์ปัจจุบันจังหวัด ชายแดนภาคใต้." รุสมิแล, (กันยายน - ธันวาคม
2529) : 22.
- _____. "อิสลามศึกษากับการพัฒนาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม." อัล-มิฮาด,
20 : 172 (กรกฎาคม 2526) : 41.
- ยสุฟ อัล-กีอูฏอวี, ศจ.ดร. แปลโดย อิบน์ อีสมีล. "อิสลามกับการแก้ปัญหาสังคม."
อัล-มิฮาด, 20 : 172 (2526) : 9.
- รุสมิแล (นามแฝง) "จากปอเนาะถึงโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม." รุสมิแล,
3 (2) (พฤษภาคม - มิถุนายน 2517) : 13 - 31.
- เลขา ปิยะอัคริยะ. "หน้าที่ครูยุคใหม่." วารสารครุศาสตร์, 9 (เมษายน - มีนาคม,
2522) : 3 - 8.
- วิจิตรรา สมานญาติ. "ปัญหาทางค้ำ เศรษฐกิจ." จุลสาร
เฉพาะกรณี เล่มที่ 5 (เมษายน 2523) :
- สังค อุทรานันท์. "แนวความคิดทางการใหม่ทางค้ำหลักสูตร." วารสารครุศาสตร์, 11
(กรกฎาคม 2525) : 50.

- สวนา พรพัฒน์กุล. "ความขัดแย้งทางการเมืองใน 4 จังหวัดภาคใต้." วารสารมนุษย
มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์, 5 : 1 (2526) : 38.
- สนอง จันทนินทร. "แนวทางการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้." อนุสารคนใต้ฉบับพิเศษ,
5 (พฤษภาคม 2526) . 64-74.
- สุรินทร์ ทิศสุวรรณ. ผู้นำความขัดแย้งความรุนแรง : สภาวะการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้
ว. เอเชียปริทัศน์, 2,1(ตุลาคม-ธันวาคม 2523) : 47.
- สุวรรณ เขื่อนรณหงษ์. การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย. วารสารการศึกษาแห่งชาติ, 19,2
(ธันวาคม 2527 - มกราคม 2528) : 68-59
- สมชาย (นามแฝง) ค่ำดี (ที่สุด) ประจำปี 2526." วิทยากร, 82 (มีนาคม 2527)
: 19.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ "การจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาคิดเป็น." วารสารการศึกษา,
นอกรโรงเรียน, 21 (ตุลาคม - พฤศจิกายน 2526) : 32
- สมบูรณ์ ดันยะ. มารูจัก Delphi techniques กันเถอะ วารสารการศึกษาแห่งชาติ,
3 (มกราคม-เมษายน 2520) 11-13.
- ล้มภรณ์ นายบุญ ลาชโรจน์. "ศึกษาธิการจังหวัดมัตตานี." รัฐมิถ, 10 (กันยายน-
ธันวาคม 2529) : 18.
- _____ . ทะย้อับดุลรอหมัน จะปะเกีย. รัฐมิถ, 10 (กันยายน - ธันวาคม 2529)
: 20 - 21.
- _____ . อาจารย์อับดุลรอเซฟ แวฆอ. "ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน." รัฐมิถ, 10 (กันยายน - ธันวาคม 2529) : 20 - 21.
- ทสัน หมักหมาน, และคณะ. "ยังมีเสียงปืนที่เขายูโค." รัฐมิถ, 11 (มีนาคม -
เมษายน 2517) : 12.
- อู อับนัส. "อิสลามศึกษา ความหวังของมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้." วารสารการศึกษา
แห่งชาติ, 18 : 6 (สิงหาคม - กันยายน 2529) : 18.
- อับดุลกาเครี เจ๊ะราชา. "รัฐกัมโบนบายสันติภาพ 3 จังหวัดภาคใต้." อัล-บิซาค,
22 : 197 (2527) : 36 - 37.
- _____ . "วิเคราะห์นโยบายการจัดการศึกษาโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม."
รัฐมิถ, 9 (มกราคม - เมษายน 2529) : 14 - 15.

อาณัติ หมายานสนิท. "ภาษามาเลย์กับศาสนาอิสลามใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบัน."

วารสารอักษรศาสตร์, 22 (กรกฎาคม 2531) : 64.

อารง สุทธาศาสน์. "พื้นที่หลังของสี่จังหวัดภาคใต้." เอเชียปริทรรศน์, 1 : 16

(ตุลาคม - ธันวาคม 2523) : 21 - 25.

อารง สุทธาศาสน์. "อิทธิพลของศาสนาและวัฒนธรรมต่อสี่จังหวัดภาคใต้." วารสาร

การศึกษาแห่งชาติ, 16 : 3 (กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2525) : 15.

อิมรอน มะลูลิม. "การศึกษาของไทยมุสลิมค่านิยมที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลง." วารสาร

การศึกษาแห่งชาติ, 16 : 3 (กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2525) : 34.

อุทัย มุญประเสริฐ. "การศึกษากับการพัฒนาประเทศ." ใน พัฒนาศึกษาศาสตร์ :

ประมวลบทความ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2527.

ชยาดี นิแอ. "เยาวชนมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้กับการเปลี่ยนแปลงยุคปัจจุบัน."

อัล-อิชlah, 2 : 188 - 189 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2528) : 11.

วิทยานิพนธ์

กัญนิภา พรหมฉัตรทิพย์. บทบาทของโรงเรียนครอบครัวและมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังจริยธรรม

แก่นักเรียนประถมศึกษาในชุมชนมุสลิม : การศึกษาเฉพาะกรณี คำบลหลุมพลี อำเภอบึง

พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา." ปริญาหมาหาบัณฑิต ภาควิชา

สารคดีศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

จำลอง สวณะศุภานนท์. "บทบาทของโต๊ะครูโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัด

ชายแดนภาคใต้." ปริญาหมาหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยประสานมิตร, 2518

โฉม กรองเห็น. "ทัศนคติต่อคนครุไทยของนิสิตนักศึกษาไทยมุสลิมในสถาบันผลิตครูจังหวัดชายแดน

ภาคใต้" ปริญาหมานิพนธ์การศึกษามาหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ;

2527.

ถนอม ไวลนอมลัดคิว. "การส่งเสริมความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้." วิทยาลัยเมืองกัน

ราชอาณาจักร, 2520.

- ทรงวุฒิ สุขาอรรถ. "แนวโน้มนโยบายการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปีพุทธศักราช 2543."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- นพดล ไชยกุล. "ปัญหาการจัดการศึกษาในเขตลพบุรี พ.ศ. 2449-2474."
ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2523.
- ประกิจ ประจวบจันทน์. "การปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนา
อิสลาม." วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.
- ประภาพร อินทร์. "ปรัชญาการศึกษาคำความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครู
สหวิทยาลัยพุทธชินราช." วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมศึกษา
คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ประสิทธิ์ เวชสวรรค์. "การพัฒนาการศึกษาเพื่อคุณภาพของจังหวัดชายแดนภาคใต้
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2509.
- ประเสริฐ แก้วเพชร. "การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับการศึกษาค้นของนักเรียน
ที่จบชั้นประถมศึกษา 6." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ภักคินี เปรมโยธิน. "กระบวนการบริหารราชการส่วนภูมิภาคกับการแก้ปัญหาชนกลุ่มน้อย
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทรัฐศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชา
การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- วิทยา บุญสม. "การบริหารงานโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

- สถิตย์ แสงศรี. "ปัญหาและอุปสรรคในการปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้." วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2513.
- สมาน รังสิโยภักดิ์. "การเข้าถึงประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้." วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิตคณะรัฐศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2510.
- สุรพล โทพิศ. "การเปรียบเทียบค่านิยมทางสังคมของนักศึกษาไทยพุทธและไทยมุสลิม
ที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครูยะลา." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518.
- สุภา ใจบุญ. "แนวโน้มปรัชญาการศึกษาไทยภายในปีพุทธศักราช 2548 ตามการคาดการณ์
ของผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา" วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สงคราม ชื่นทิบาล. "การผสมกลมกลืนชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้."
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต วิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย, 2517.
- สมบูรณ์ คุปตาภากรณ์. "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่เกี่ยวกับปัญหาบุคลากรของ
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2." วิทยุญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- เสริมศักดิ์ วิสาลาภรณ์. "ปัญหาและแนวคิดของผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม
(ปอเนาะ) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้, ศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สงขลา, 2524.
- เสาวนีย์ จิตต์หมวด. "หน้าที่ของมัธยมศึกษาต้องสังคมมุสลิมในภาคกลาง." วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

เอกสารอื่น ๆ

การศาสนา, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานกรมศาสนาประจำปี 2530

(อัครสำเนา)

เขตการศึกษา 2, ยะลา. เขตการศึกษา 2 กับการจัดการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้.

2531. (อัครสำเนา)

เขตการศึกษา 2, สำนักงาน. ฝ่ายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. รายงานผล

การปฏิบัติงานและสถิติการศึกษา 2530. (อัครสำเนา)

_____ . สำนักงาน. รายงานการวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้.

กรุงเทพมหานคร . โรงพิมพ์ครุสภา, 2513.

_____ . รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาของคัมภีระของบัณฑิตของมณฑลที่มีผล
คือสวัสดิภาพครูใน 3 จังหวัดภาคใต้.

_____ . รายงานผลการปฏิบัติงานและสถิติของโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม

เขตการศึกษา 2, 2532.

_____ . สถิติข้อมูลทางการศึกษาในเขตการศึกษา 2. 2531.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ. นโยบายแนวทาง

ในการพัฒนาและอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ปีงบประมาณ

2531 - 2534. (โรเนียว)

_____ . พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525. โรงพิมพ์เลขาธิการ

คณะรัฐมนตรี. 2525.

_____ . แผนงานหลักในการพัฒนาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในภาคใต้

2530 (อัครสำเนา)

_____ . แผนงานหลักในการพัฒนาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามภาคใต้: 2530

(เอกสารอัครสำเนา)

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนาการศึกษา

แห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534), 2527.

- จรรยา มิลินทร์. รายงานสรุปการศึกษาปัญหาและวางแนวทางแก้ไขครูในจังหวัดภาคใต้
ที่ถูกทำร้ายโดย ขจก. กรุงเทพมหานคร . โรงพิมพ์ครูสภา, 2523)
- จรรยา โลกะผลิน. ปัญหาขัดแย้งใน 4 จังหวัดภาคใต้. พระนคร : โรงเรียนสงคราม
จิตวิทยา บก. ทหารสูงสุด, ม.ป.ป. (โรเนียว)
- จำลอง สารเนาะ, พลตรี. การศึกษาของชนกลุ่มน้อยในจังหวัดชายแดนภาคใต้
กับความมั่นคงแห่งชาติ. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เสนอวิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร, 2509.
- ฉวีวรรณ วรณประเสริฐ และคณะ. ประเพณีที่ช่วยส่งเสริมการผสมผสานทางสังคม
ระหว่างชาวไทยพุทธกับไทยมุสลิม. เอกสารทางวิชาการของสถาบันเอเชีย
อันคัมที่ 14, มกราคม 2525.
- ณรงค์ฤทธิ์ สักคาณรงค์. "โฉมหน้า (ใหม่) ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม"
สยามรัฐ, (30 มิถุนายน 2531) : 9, 14.
- _____ . "โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามความหวังใหม่ของชาวไทยมุสลิม."
สยามรัฐ, (25 มิถุนายน 2531) : 7.
- _____ . "ปอเนาะโรงเรียนสอนศาสนาที่ต้องสะสางนโยบาย." บคชน,
9 พฤศจิกายน 2527 : 10.
- _____ . "อิทธิพลทางการศึกษาในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามกับสังคมปัจจุบัน
ของจังหวัดปัตตานี." ศรปริทรรศน์, 8 : 5 (พฤษภาคม 2526) : 50 - 72.
- นราธิวาส, จังหวัด. รายงานการวิจัยโครงการวิจัยและวางแผนการพัฒนาการศึกษา
จังหวัดนราธิวาส. กรุงเทพมหานคร : เจริญผลการพิมพ์, 2526.
- ประพันธ์ อุทามุคค์. ประวัติจังหวัดชายแดนภาคใต้. เอกสารวิชาการศูนย์ประสานงาน
ปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้. ม.ป.ป. (เอกสารโรเนียว)
- ประสงค์ สุ่นศิริ. อิสลามศึกษากับความมั่นคงแห่งชาติ. บรรยายในการสัมมนาเพื่อจัดตั้ง
อิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิถยาเขตปัตตานี, 2526,

- ปรีดา ประพฤติกุชอม. "อิสลามศึกษากับการเปลี่ยนแปลงในสังคม." รายงานการประชุม.
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี 2526.
- ปรีดา เปี่ยมพงศ์สานต์. เศรษฐกิจของประชาชนในเขต 4 จังหวัดภาคใต้. ในรายงาน
การวิจัยการศึกษาองค์ประกอบของปัญหาที่มีผลต่อสวัสดิภาพครูใน 3 จังหวัดภาคใต้ ม.ป.ป.
ปัตตานี, จังหวัด. รายงานการวิจัยโครงการวิจัยและวางแผนการพัฒนาการศึกษาจังหวัด
ปัตตานี. กรุงเทพมหานคร : เจริญผลการพิมพ์, 2526.
- พจน์. สเพียรชัย. "ศึกษาวិทยาการ." บัณฑิตชน, 12 พฤศจิกายน 2529 : 13.
- พทยา สายชู. รายงานการศึกษาลักษณะผู้นำท้องถิ่นในเขตพัฒนาภาคใต้. พระนคร
: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2510.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. "ทิศทางของหลักสูตรการศึกษาไทย" บัณฑิตชน, 19 ธันวาคม 2530 : 7.
- มยุรี จารุปาน. การศึกษาในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2518 (อัครสำเนา)
- มูลนิธิอิสลามเพื่อการศึกษา. โรงเรียนอัครริยะห์ ในเขตการศึกษา 2. 2526.
ยะลา, จังหวัด. รายงานการวิจัยโครงการวิจัยและวางแผนการพัฒนาการศึกษา
จังหวัดยะลา. กรุงเทพมหานคร : เจริญผลการพิมพ์, 2526.
- วินัย คุววรรณวัฒน์. ทัศนคติของคนไทยใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีต่อประเทศสหพันธ
มาเลเซีย. สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- เวียง สาคกรสินธุ์. สี่จังหวัดภาคใต้กับความมั่นคงแห่งชาติ. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2511.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. โครงการพัฒนาการศึกษาส่วนภูมิภาคและโครงการทดลองการศึกษา.
พระนคร : กองเผยแพร่การศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2505.
- _____ . สภาพปัจจุบันปัญหา นโยบายและแนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม
ภาคใต้. 2516 (โรเนียว)
- ศึกษาธิการ เขต 2, สำนักงาน. บรรยายสรุปเรื่องโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม.
2523. (เอกสารโรเนียว)
- _____ . รายงานผลการปฏิบัติงานและสถิติการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนา
อิสลามในเขตการศึกษา 2 ปีงบประมาณ 2523 - 2527 2527.

- สมชัย วุฒิปรีชา. โรงเรียนราษฎร์กับความมั่นคงของชาติ. วิทยาลัยบ็องกันราช
อาณาจักร, 2519.
- สนอง จันทร์นินทร. นโยบายจัดตั้งศูนย์อิสลามศึกษาตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 5. รายงานการประชุมการจัดตั้งสถาบันอิสลามการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2526.
- สมานมิตร วิทยาอภิบาลกุล และคณะ. รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษามีแนวทางประการ
ในการปกครอง 3 จังหวัดภาคใต้ อันเนื่องมาจากลักษณะบางประการทางสังคม,
วิทยาลัยครูยะลา, 2526. (อัครสำเนา)
- สศล. จังหวัด. รายงานการวิจัยโครงการวิจัยและวางแผนการพัฒนาการศึกษา
จังหวัดสศล. กรุงเทพมหานคร : เจริญผลการพิมพ์, 2526.
- สุริจันต์ บัวทอง. รายงานโครงการวิจัยข่าวสารในจังหวัดชายแดนภาคใต้.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักนายกรัชมงคล, 2517.
- อนันต์ อนันตกุล. คำบรรยายสรุปเรื่องนโยบายเกี่ยวกับความมั่นคงในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้. ศูนย์อำนวยการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยะลา,
2526. (อัครสำเนา)
- อาณัติ ทมานสมิทธิ์. วัฒนธรรมกระแสหลักเอเชียอาคเนย์ - อิสลาม. เอกสารประกอบคำบรรยาย
โครงการอบรมเอเชียศึกษา ครั้งที่ 6 ประจำปี 2529 ณ สถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 23 - 25 เมษายน 2529 (พิมพ์ดีด)
- อนันต์ อนันตกุล. "อิสลามศึกษากับการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้." รายงานการประชุม
สัมมนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตปัตตานี, 2526.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษBooks

- Amara, R. Some Methods of Future Research Menle Park : Institute for Future, 1975.
- Bagley William C. Education and Emergent Man. New York : Ronald press, Co, 1934.
- Brameld, Theodore. Philosophies of Education in cultural Perspective., New York : Henry Holt, and Co, 1955
- Brubacher, John S. Modern Philosophies of Education. New York : MC.Graw-Hall, Inc, 1962.
- Buter, Donald. Four Philosophies and Their Practice in Education and Religion. New York : Harper & Row, 1957.
- Dewey, John. Democracy and Education New York : MacMilland Publishing Co., 1916.
- Elias, John L. Philosophical Foundation of Adult Education. Malaba Florida : Kruger Publishing Com. 1980
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill, Book Company Inc, 1945.
- Hansen, Carl F. The Amiden Elementary School A successful Demonstration in Dosics Education. Englewood Cliffs N. J.: Prenlece-Hall, 1972.

- Linstore, Horold A. & Turoff. Murray. The Delphi Method :
Techniques and applications Massachusetts : addison wesley
1975.
- Mason, Robert E. Contemporary Educational Theory. New York :
David Mckay, 1922.
- Max, Wingo G. Philosophies of Education : An Introduction. Lexington,
Lexington, Mass : D.C. Heath and Company, 1974.
- Mc Murray, Foster. The Present Status of Pragmatism in Education
in Selected Reading in the Philosophy of Education. Joe
Park, ed, second edition. New York : Mac Millan, 1963.
- Power, Edward J. Evolution of Education Doctrine. New York :
Appleton-Century-Crofts, 1969.
- Power, Edward J. Philosophy of Education. New Jersey : Printice
Hall, Inc, Engle Wook Cliffs, 1982.
- Thakur, A.S. The Philosophical Foundations of Education. New Delhi :
National Publishing House, 1977.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
(เรียงลำดับตามตัวอักษร)

1. อาจารย์ แจ่ม สุขเกษิ	อธิการบดีอธิบดีกรมการศาสนา
2. อาจารย์ จำลอง สอนคุณานนท์	ศึกษาธิการจังหวัดยะลา
3. อาจารย์ ชำเลือง วุฒิจันทร์	อธิการบดีปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
4. อาจารย์ ฝรั่งคฤทธิ์ ศักการณรงค์	อาจารย์โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
5. อาจารย์ นันทนา เค่นอุคม	ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา
6. อาจารย์ นิเคร์ วาษา	คณาจารย์ศึกษาศาสตร์จังหวัดปัตตานี
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ปริยากร	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
(นิต้า)
8. อาจารย์ ประกิจ ประจมนัจนิก	ผู้อำนวยการสำนักงานสภาความมั่นคง
แห่งชาติทำเนียบรัฐบาล
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี หาหามิษ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10. ศาสตราจารย์ ดร.พิทยา ทยายุ	ศาสตราจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยา
และมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
11. อาจารย์ พอดู สุวรรณทัต	หัวหน้าฝ่ายการศึกษาพิเศษ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)
กระทรวงศึกษาธิการ
12. อาจารย์ มนูญ คารามิตร	รองหัวหน้าฝ่ายการศึกษาโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน (สช.)
13. อาจารย์ มนูญ ลาษโรจน์	ศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

14. อาจารย์ มาโนชญ์ บุญญาวิศวกร ผู้อำนวยกาโรงเรียนคณะราษฎรบำรุง
จังหวัดยะลา
15. อาจารย์ ดร.โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ ผู้อำนวยกาการศึกษาณอกโรงเรียน
ภาคใต้สงขลา จังหวัดสงขลา
16. อาจารย์ลำพู ประยูรหงษ์ ผู้อำนวยกาจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน (สช.)
17. อาจารย์ วิทยา บุญสม ศึกษาธิการสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษา จังหวัดนราธิวาส
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตธนารักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมัย จิตหมวด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชา
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
20. ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนันต์ โอภษุทธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
ปัตตานี
22. อาจารย์ อารุณ ฆานะ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2 จังหวัดยะลา
23. อาจารย์ อุบล คอยิบ คาโต๊ะยุติธรรมศาลจังหวัดนราธิวาส
24. อาจารย์ อับดุลรอเซฟ แวนุชอ อาจารย์โรงเรียนศาสนปถัมภ์ จังหวัด
ปัตตานี
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิมรอล มะอูลิม ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เพิ่มเติม

1. ทะยี่อับเราะมะมัน จะปะเกีย	เจ้าของโรงเรียนบำรุงอิสลาม จังหวัด
บึงคานี
2. ประพนธ์ เรืองณรงค์	บรรณาธิการวารสาร รุสมิแล มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตบึงคานี

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่เสนอรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. อาจารย์ แจ้ง สุขเกื้อ
2. อาจารย์ ชำเลียง วุฒิจันทร์
3. อาจารย์ นันทนา เค่นอุคม
4. ศาสตราจารย์ ดร.พัทยา สายชู
5. อาจารย์ มนูญ คารามิตร
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิบรออิล มะลูลีม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา พหุภาษา

ตอนที่ 1

ที่ ทบ. 0309

พฤษภาคม 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน

เนื่องด้วยนายโหลิษฐ์ ชีวะกุล นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนา สูงศรีวงศ์ และ อาจารย์ ดร.อาทิตย์ หมายสนิท เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงจำเป็นต้องเก็บรวบรวม ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 สเกล จำนวน 3 รอบ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามรอบที่ 1

เรื่อง ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง

การศึกษาวิจัย เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อ
การพัฒนาจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่อไป

วิธีการที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้คือใช้การวิจัยเชิงเอกสารและโดย
เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งการใช้เทคนิคเดลฟายในการสอบถาม
ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 รอบ แบบสอบถามรอบแรกเป็น
แบบสัมภาษณ์ในลักษณะปลายเปิดเพื่อให้ท่านได้แสดงความคิดเห็น ทศณะต่าง ๆ ได้อย่าง
กว้างขวางและอิสระ สำหรับจะรวบรวมเพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 2 และรอบที่ 3
ต่อไป อนึ่งการตอบแบบสอบถามในรอบแรกนี้จะใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรงหรือตอบแบบ-
สัมภาษณ์ แล้วแต่สถานการณ์ ซึ่งต้องใช้เวลาพอสมควร แต่สำหรับการตอบแบบสอบถามรอบ
ที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นการให้น้ำหนักข้อความแต่ละข้อความตามความเป็นค่า จึงใช้เวลา
น้อยกว่ารอบแรกมาก

สำหรับในแบบสอบถามรอบแรกซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิดนี้ผู้วิจัยจะให้ท่าน
ได้แสดงความคิดเห็นและทศณะในหัวข้อเรื่องต่อไปนี้

สภาพและปัญหาโดยทั่ว ๆ ไปของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้คือ

1. สภาพและปัญหาทางด้านการเมืองการปกครองและความปลอดภัย
2. สภาพและปัญหาทางด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา ศาสนาและ

ความเชื่อ

3. สภาพและปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ
4. สภาพและปัญหาทางการศึกษา
5. สภาพและปัญหาทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

และจากสภาพและปัญหาทางด้านต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะให้
ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงแนวคิดและทัศนะที่เป็นไปได้ของปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยพิจารณาองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ความหมายและความสำคัญของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
2. หน้าที่และบทบาทของโรงเรียนเอกชน
3. นโยบายในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
 - นโยบายของโรงเรียนเอกชน
 - นโยบายของรัฐ
4. จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
5. หลักสูตรของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
6. บทบาทของผู้สอน
7. บทบาทของผู้เรียน
8. กระบวนการเรียนการสอน
9. การวัดการประเมินผล
10. การบริหารการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
11. อื่น ๆ

ความคิดเห็นของท่านจะเป็นทัศนะที่มีคุณค่าซึ่งคือการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อจะนำไป
พัฒนาปรับปรุงโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยส่วนรวม ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านได้โปรดแสดงความคิดเห็นเพื่อความสำเร็จของการศึกษาวิจัยเพื่อหาปรัชญาการศึกษา
ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งนี้ และสุดท้ายนี้ใคร่ขอ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นายไพสิษฐ์ ชีระกุล)

มีลิตบัณฑิตศึกษา ภาควิชาสารคดีศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามรอบที่ 1

คำชี้แจง

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ วิธีการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการการวิจัยเชิงเอกสารและใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ในการเก็บข้อมูล โดยเทคนิคเดลฟายจะใช้การสัมภาษณ์และการตอบแบบสัมภาษณ์ในกรณีที่มีอุปสรรคและปัญหาในการสัมภาษณ์โดยตรง สำหรับการสัมภาษณ์และการตอบแบบสัมภาษณ์นั้นสามารถทำได้ อย่างเป็นอิสระในแต่ละข้อคำถาม ซึ่งมีคำถามดังนี้

1. ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับความนิยบจากประชาชนมากและได้ส่งบุตรหลานเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก หลังจากที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้ว จนแทบไม่มีเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนสายสามัญของรัฐบาลเลย (หมายถึง เด็กไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม) ท่านคิดว่าสภาพและปัญหาด้านต่าง ๆ เหล่านี้มีส่วนช่วย เสริมหรือ เกี่ยวข้องกับการ เข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน มากน้อยเพียงไร

1.1 สภาพและปัญหาทางด้านการเมืองการปกครองและความมั่นคง

1.2 สภาพและปัญหาทางด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ภาษาและ

ความเชื่อของสังคม

1.3 สภาพและปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง

และจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.4 สภาพและปัญหาทางการศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.5 สภาพและปัญหาในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอน

ศาสนาอิสลาม

2. การที่มีผู้เข้าไปเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพิ่มจำนวนมากขึ้นในปัจจุบันและมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ท่านคิดว่ามีผลเสียอย่างไร

2.1 คือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

2.2 คือรัฐบาลและจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.3 คือตัว เด็กและผู้ปกครอง

3. ท่านคิดว่าทางรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะค้ำจุนนโยบายในค้ำจุน
ค่าง ๆ เหล่านี้อย่างไร

1. การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน
2. การบริหารโรงเรียน
3. การพัฒนาครู อาจารย์
4. การให้ความช่วยเหลือด้านอาหารสถานที่ ครูอาจารย์ สื่อการสอน

4. ท่านคิดว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรมีความหมายอย่างไร

5. ท่านคิดว่าโรงเรียนเอกชนควรมีบทบาทและหน้าที่อย่างไรในการให้การ

ศึกษาแก่ผู้เรียน สังคมและประเทศชาติ เช่น

- เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในการอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรม ประเพณี ภาษา
ศาสนาและความเชื่อ ผู้เรียน สังคมและชาติ

- เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมประเพณี ภาษา
และความเชื่อแก่ผู้เรียน สังคม และชาติ

6. ท่านคิดว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรจะมีนโยบายในค้ำจุนค่าง ๆ
เหล่านี้หรือไม่ เพียงไร

6.1 ต้องการสนับสนุนนโยบายทางการเมืองการปกครอง ความมั่นคงใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้ของชาติ

6.2 ต้องการสนับสนุนนโยบายทางด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา
และความเชื่อของสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้

6.3 ต้องการสนับสนุนนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของรัฐบาล

7. ท่านคิดว่าโรงเรียนเอกชนควรมีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาอย่างไร

7.1 จุดมุ่งหมายด้านวิชาศาสนา

7.2 จุดมุ่งหมายด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ

7.3 จุดมุ่งหมายด้านวิชาสามัญและอาชีพ

7.4 จุดมุ่งหมายด้านการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา

- การบริหารโรงเรียน

- ด้านครูอาจารย์

- ด้านผู้เรียน

- ด้านชุมชนและผู้ปกครอง

8. ท่านคิดว่าหลักสูตรของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามควรจะมี
ในลักษณะใด เพื่อความเหมาะสมสอดคล้องกับสังคมของจังหวัดชายแดนภาคใต้และตอบสนอง
สังคมส่วนใหญ่ของชาติ หลักสูตรเดิมนี้เหมาะสมหรือไม่ และถ้าเปลี่ยนแปลงควรเปลี่ยนแปลง
ไปในรูปแบบใดบ้าง?

9. ท่านคิดว่าครูอาจารย์ของโรงเรียนเอกชน ควรจะมีบทบาทอย่างไรใน
การเรียนการสอน (กรุณาแสดงความคิดเห็นทุกข้อ)

- มอบบทบาทให้ครูมากที่สุด
- มอบบทบาทให้เด็กมากที่สุด
- มอบบทบาทให้ครูกับเด็กใกล้เคียงกัน

10. ท่านคิดว่าผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนควรมีบทบาทอย่างไรในการจัด
การเรียนการสอน (กรุณาแสดงความคิดเห็นทุกข้อ)

- ผู้เรียนควรมีบทบาทมากที่สุด
- ผู้เรียนควรให้ครูมีบทบาทมากที่สุด
- ผู้เรียนและผู้สอนควรมีบทบาทใกล้เคียงกัน

11. กระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรจัด
ในรูปแบบใด (แสดงความคิดเห็นทุกข้อ)

11.1 มุ่งเน้นทางด้านเนื้อหา ความรู้ ความเข้าใจ คุณธรรม จริยธรรม
โดยเฉพาะวิชาศาสนาอิสลามเป็นหลัก

11.2 มุ่งเน้นวิธีการ ประสบการณ์ การนำความรู้และวิธีการนำไปใช้ได้
ในชีวิตจริงในสังคมเป็นหลัก

12. ท่านคิดว่า การวัดการประเมินผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ควรจัดการวัดการประเมินผลในรูปแบบใด (กรุณาแสดงความคิดเห็นทุกข้อ)

12.1 วัดความรู้ ความจำในเนื้อหาที่เรียนเป็นหลักว่าสามารถจะผ่าน
เกณฑ์ที่วางไว้หรือไม่

12.2 ไม่ควร เน้นการวัดทางด้านความรู้ความจำและ เนื้อหาเป็นหลัก
แต่ควรวัดด้านทักษะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความก้าวหน้า ความพร้อมทางการเรียนมากกว่า

13. คุณลักษณะและความคาดหวังของโรงเรียน สังคมต่อผู้เรียนควรเป็นอย่างไรบ้าง

14. อื่น ๆ

รอบที่ 2

ที่ ทบ. 0309

กรกฎาคม 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน

เนื่องด้วยนายไพสิษฐ์ ชีวะกุล นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์รักษา คุณคสวัสดิ์ และ อาจารย์ คร.อาณัติ หนานสนิท เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำต้องเก็บรวบรวม ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 สเกล แก่ท่าน

ในรอบที่ 2

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถามรอบที่ 2

คำชี้แจง

ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างยิ่งที่ได้แสดงทัศนะ
และความคิดเห็นเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ ในรอบที่ 1 สำหรับในรอบที่ 2 นี้ เป็นความคิดเห็นและทัศนะของกลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้น 25 ท่าน ที่ได้รวบรวมจากการสัมภาษณ์และการตอบแบบสัมภาษณ์ ในรอบ
ที่ 1 โดยผู้วิจัยได้พยายามอย่างยิ่งที่จะคงรูปสำนวน ภาษา เดิมให้มากที่สุด และในขณะ
เดียวกันก็ให้ลดความซ้ำซ้อนของข้อความลงด้วย

จุดมุ่งหมายของการตอบแบบสอบถามในรอบนี้ ก็เพื่อให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้อันดับ
ความสำคัญของข้อความแต่ละข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย และเป็นไปได้เกี่ยวกับปรัชญา
การศึกษาของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งระดับคะแนน
ของแต่ละข้อความมีความหมายดังนี้

1	หมายถึง	ข้อความนั้น เป็น ไปได้น้อยที่สุด	หรือ เห็นด้วยน้อยที่สุด
2	หมายถึง	ข้อความนั้น เป็น ไปได้น้อย	หรือ เห็นด้วยน้อย
3	หมายถึง	ข้อความนั้น เป็น ไปได้ปานกลาง	หรือ เห็นด้วยปานกลาง
4	หมายถึง	ข้อความนั้น เป็น ไปได้มาก	หรือ เห็นด้วยมาก
5	หมายถึง	ข้อความนั้น เป็น ไปได้มากที่สุด	หรือ เห็นด้วยมากที่สุด

ถ้าท่านเห็นด้วยว่าข้อความใดมีความ เป็นไปได้ในระดับใด โปรดกาเครื่องหมาย

(✓) ลงในของอันดับคะแนนเพียงช่องเดียว

ตัวอย่าง

ข้อความ	5	4	3	2	1
1. จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เอกชนสอน ศาสนาอิสลาม คือ การปลูกฝังความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์		✓			
2. ปัญหาและความไม่เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการในด้านการบริหาร ของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพ ทางการศึกษาโดยตรง	✓				

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการออกแบบสอบถามใน
ครั้งนี้ ซึ่งเป็นรอบที่ 2 และเพื่อความรวดเร็วในการออกแบบสอบถามในรอบที่ 3 ซึ่งจะเป็น
รอบสุดท้าย ดังนั้นใคร่ขอความกรุณาโปรดออกแบบสอบถามในรอบที่ 2 ภายใน 1 สัปดาห์
จักเป็นพระคุณยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ
โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

(นายโพลิชร์ ชีวะกุล)

ผู้วิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาหาปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p>1. <u>ความหมายของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม</u></p> <p><u>อิสลาม</u></p> <p>1.1 โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม คือ สถานที่ให้การอบรมสั่งสอน สืบทอด ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ภาษาและความเชื่อแก่สังคม</p>						
<p>1.2 โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามคือ สถานศึกษาที่ให้การศึกษอบรมเพื่อการปรับปรุงวัฒนธรรม ประเพณีและความเป็นอยู่ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิต ในสังคม</p>						
<p>2. <u>บทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม</u></p> <p><u>อิสลาม</u></p> <p>2.1 โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จะต้อง มีบทบาทและหน้าที่ในการให้การอบรมสั่งสอนวิชาศาสนาอิสลามที่สามารถนำไปปฏิบัติ ในชีวิตประจำวันได้</p>						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
2.2 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะต้องมีบทบาทและหน้าที่ในการอนุรักษ์ เลือกเห็น เผยแพร่วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อที่เหมาะสมและจำเป็น เพื่อสืบทอดให้นำไปใช้ในสังคมได้สืบไป						
2.3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะต้องมีบทบาทและหน้าที่พัฒนาความรู้ในด้านวิชาสามัญและวิชาชีพแก่ผู้เรียนอย่างมีมาตรฐานและคุณภาพ						
2.4 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรจะมีบทบาทและหน้าที่ในการอบรม เผยแพร่ความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม						
2.5 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรจะมีบทบาทและหน้าที่ให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของชาติ						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p>3. <u>นโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน</u> <u>สอนศาสนาอิสลาม</u></p> <p>3.1 โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามควรมี นโยบายในการจัดการศึกษาอบรมให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจในวิชาศาสนาอิสลาม จนสามารถนำไปปฏิบัติส่วนตนและสามารถ แนะนำสั่งสอนผู้อื่นได้</p>						
<p>3.2 โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามควรมี นโยบายในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับ กับนโยบายทางการ เมืองการปกครอง ของชาติ เป็นหลัก</p>						
<p>3.3 โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามควรมี นโยบายในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับ ศาสนา สังคม วัฒนธรรม ประเพณีและ ความเชื่อของไทยมุสลิม ในจังหวัดชายแดน ภาคใต้เป็นหลัก</p>						
<p>3.4 โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามควรมี นโยบายในการจัดการศึกษาที่มุ่งสอนทาง สายสามัญและอาชีพตามความเหมาะสมกับ สภาพของสังคมและความต้องการของ ผู้เรียน</p>						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
3.5 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรมีนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชุมชนและสังคมกับหน่วยงานทางราชการ โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการสร้างความเข้าใจอันดี						
3.6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรมีนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความสำนึกและทัศนคติในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยแก่ผู้เรียน						
4. จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียน <u>เอกชนสอนศาสนาอิสลาม</u>						
4.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิชาศาสนาอิสลามถูกต้องตามหลักศาสนา						
4.2 เพื่อค้ำรง สืบทองศาสนาอิสลาม สังคมวัฒนธรรม ประเพณีของไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้						
4.3 เพื่อสร้างความสมบูรณ์ทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ความมีเหตุผลของผู้เรียน						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
4.4 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสังคม และสามารถแก้ปัญหาของตนและสังคมได้						
4.5 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ในวิชาสามัญ และวิชาชีพไปพัฒนายกระดับความเป็นอยู่ ของตนเองและสังคมให้ดีขึ้น						
4.6 เพื่อให้นักเรียน เป็นนักปฏิรูปสังคม สร้าง ชีวิตและระเบียบทางวัฒนธรรม เป็นแบบ นานาอารยประเทศ						
5. <u>หลักสูตรของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม</u>						
5.1 ควรจะต้องปรับปรุงเนื้อหา ให้มีความ สอดคล้องกับความ เปลี่ยนแปลงของสังคม และมีการยึดหยุ่นในตัว สอดคล้องกับนโยบาย การศึกษาของชาติ						
5.2 ควรจะต้องจัดเนื้อหาของหลักสูตรในรูปแบบ ของการบูรณาการกันไปทุกวิชา ทั้งวิชา ศาสนาสามัญและอาชีพ						
5.3 ควรจะเน้น เนื้อหาสร้างระเบียบวินัย เครื่องคิดในศีลธรรม จริยธรรม คำสอน ของศาสนาอิสลาม เป็นสำคัญ						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
5.4 ควรจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในการเรียนในสิ่งที่ผู้เรียนสนใจและเห็นว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้						
5.5 ควรจะจัดให้มีลักษณะที่เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้และการรับรู้ของนักเรียน จำนวนคาบเวลาจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา						
5.6 ควรจะจัดให้สอดคล้องกับสภาพและปัญหาทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมที่มนุษยชาติกำลังเผชิญอยู่						
6. <u>บทบาทของผู้สอน</u> ในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา <u>อิสลาม</u>						
6.1 ผู้สอนจะต้องมีบทบาทมากกว่าผู้เรียน โดยเฉพาะวิชาศาสนาและควรจะนำเทคนิคและวิธีการสอนที่แปลกใหม่ เข้ามาใช้						
6.2 ผู้สอนควรส่งเสริมสติปัญญา ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
6.3 ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศเพื่อให้ผู้เรียน เกิดความคิดและปัญหาขึ้น มีการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการ เรียนรู้ที่ดี						
6.4 ผู้สอนควรมีหน้าที่ทบทวนด้านการเรียนรู้ ระบียบวินัยตลอดจนความประพฤติของ นักเรียน						
6.5 ผู้สอนควรให้คำปรึกษา แนะนำและร่วมมือ กับผู้เรียนกระตุ้นให้กำลังใจและต้องยอมรับ ความคิดเห็นของผู้เรียน						
6.6 ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรู้ใน เนื้อหาวิชา ความรู้ที่จะสอนเป็นอย่างดี มีความขยันขันแข็งในการสอนและมีคุณธรรม						
7. <u>บทบาทของผู้เรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา</u> <u>อิสลาม</u> 7.1 ผู้เรียนควรจะได้เข้าไปมีบทบาทและมีส่วน ร่วมในกระบวนการเรียนการสอนมากที่สุด เพื่อจะได้ความรู้และประสบการณ์ตรง						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
7.2 ผู้เรียนจะต้องมีความกระตือรือร้นในการ เสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ควรเป็นผู้แนะนำปรึกษาเท่านั้น						
7.3 ผู้เรียนควรจะต้องเรียนรู้ขบวนการทำงาน ร่วมกันและเรียนรู้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมา เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา และศึกษาค้นคว้าต่อไป						
7.4 ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้รับและผู้ฟัง ปฏิบัติตาม ทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากผู้สอน เป็นหลักและยึดมั่นในระเบียบวินัย						
7.5 ผู้เรียนจะต้องตั้งใจอย่างจริงจังที่จะเรียน รู้อย่างลึกซึ้งในสิ่งที่ได้กำหนดให้เรียน เพื่อฝึกให้มีความอดทน ตั้งใจแน่วแน่และ มีความมานะพยายาม						
7.6 ผู้เรียนควรเป็นศูนย์กลางของการเรียน เป็นผู้มีส่วนร่วมในการวางแผน จัดการเรียน การสอนร่วมกับผู้สอน						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p>8. <u>กระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน เอกชน</u> <u>สอนศาสนาอิสลาม</u></p> <p>8.1 การสอนควรใช้การบรรยายจากผู้สอนเป็นหลัก ทั้งนี้ เพื่อถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียน ให้บังเกิดผลสูงสุด</p>						
<p>8.2 การสอนจะต้องใช้วิธีที่จะให้ผู้เรียนได้ร่วมงานกันและเรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกัน เพื่อสังคมมากกว่าคำนึงถึงตนเอง</p>						
<p>8.3 การสอนควร เน้นวิธีการแก้ปัญหาและวิธีการทางวิทยาศาสตร์จากสถานการณ์ที่เป็นปัญหา จากผู้เรียน เป็นสำคัญ</p>						
<p>8.4 การสอนควร เน้นความ เป็นตัวของตัวเอง ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสค้นหาค้นคว้าด้วยตนเอง ความความสนใจและความถนัดของผู้เรียน</p>						
<p>8.5 การสอนควรยึดหลักของการพัฒนา ค่านิยม จิตใจ คุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสติปัญญา</p>						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
8.6 การสอนควรใช้วิธีการอ่าน การท่องจำ เนื้อหาวิชาเป็นหลัก เพื่อฝึกฝนในด้านสติปัญญาในการคิดอย่างมีเหตุผล โดยเฉพาะ วิชาศาสนาอิสลาม						
9. <u>การวัดและประเมินผล ในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม</u> 9.1 จะต้องวัดความรู้ ความเข้าใจ ความจำ จากเนื้อหาที่เรียนมาให้ได้มากที่สุดจึงถือว่าผ่านเกณฑ์						
9.2 ในวิชาศาสนาควรวัดความรู้ความจำในวิชา เนื้อหาศาสนาอิสลาม เป็นหลัก						
9.3 ควรทดสอบความสามารถในการคิด การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียน เป็นสำคัญ						
9.4 น่าจะเป็นการทดสอบความสามารถในการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำความรู้ความสามารถที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p>๙.๕ เพื่อศึกษาผู้เรียนว่ามีความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาวิชาที่เรียนพวักน้อยเพียงใด และแก้ไขข้อบกพร่องของผู้สอน เพื่อเป็น แนวทางในการวางแผนจัดการเรียน การสอนให้ดีขึ้น</p>						
<p>๙.๖ จะต้องใช้ระดับคะแนนรวมจากแต่ละวิชา เป็นเกณฑ์ในการตัดสินว่าผู้เรียนผ่านหรือ ไม่ อย่างไร</p>						
<p>10. <u>การบริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา</u> <u>อิสลาม</u> 10.1 การบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามควรให้ผู้บริหารโรงเรียนมีสิทธิ และอำนาจในการบริหารโรงเรียนอย่าง เต็มที่ โดยเฉพาะในด้านบุคลากร ครู อาจารย์ที่สำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษาเอกชนส่งไปช่วยสอนวิชาสามัญเพื่อ ประโยชน์ในการบังคับบัญชา สั่งการและ ปฏิบัติงานได้คล่องตัว</p>						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
10.2 การบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ควรจัดในรูปแบบของคณะกรรมการ ผู้บริหาร ควรกระจายอำนาจให้แก่บุคลากรและครู อาจารย์ทุกกลุ่ม เพื่อช่วยระดมความคิด ความ สามารถและสติปัญญาในการปรับปรุงการ บริหารของโรงเรียน						
11. <u>คุณลักษณะและความคาดหวังของผู้เรียน โรงเรียน</u> <u>และสังคม</u> 11.1 ต้องมีความ เป็นเลิศทางด้านศาสนาอิสลาม สามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปดำเนินชีวิตและ อบรมสั่งสอนผู้อื่นได้						
11.2 ต้องเป็นบุคคลที่มีเหตุผล รู้จักใช้สติปัญญาใน การคิดและตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่างๆ ของชีวิต						
11.3 สามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปปรับปรุง เปลี่ยน- แปลงวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ให้ เหมาะสมกับสภาพสังคมและความเจริญทาง ด้านวิทยาการและเทคโนโลยี						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p>11.4 สามารถนำความรู้ด้านวิชาชีพและวิชาสามัญ ตลอดจนคุณธรรมทางศาสนา ไปปรับปรุงยก ระดับคุณภาพ ในการประกอบอาชีพของคน สังคมและสามารถนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานใน การศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ไม่ได้</p>						
<p>12. <u>นโยบายของรัฐบาลต่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา</u> <u>อิสลาม</u></p> <p>12.1 รัฐมีนโยบายที่จะให้โรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามเข้าไปมีส่วนช่วยเหลือ สร้าง ความเข้าใจอันดีของคนในชาติโดย เฉพาะ ค้ำจุนการ เมืองการปกครองและความมั่นคง ของชาติ</p>						
<p>12.2 รัฐมีนโยบายที่จะให้โรงเรียนเอกชน ศาสนาอิสลามเป็นศูนย์กลางในการแก้ปัญหา ทางค้ำจุนการ เมืองการปกครอง วัฒนธรรม ประเพณี ภาษาและความเชื่อของจังหวัด ชายแดนภาคใต้</p>						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p>12.3 รัฐมนตรีโยบายที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพและยกระดับฐานะของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในด้านการบริหาร ด้านวิชาการ อาคารสถานที่และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม</p>						
<p>12.4 รัฐมนตรีโยบายที่จะให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสื่อกลางในการสร้างความสามัคคีในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตลอดจนสร้างความสมัครสมานสามัคคีของคนในชาติ</p>						
<p>13. <u>ความต้องการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้</u></p> <p>13.1 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต้องการให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาช่วยเหลือด้านอาคารสถานที่ สื่อการสอน ครูอาจารย์ให้เพิ่มมากขึ้น</p>						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
13.2 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต้องการให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปช่วยเหลือในด้านการพัฒนาคุณภาพของครูอาจารย์ ทั้งที่เป็นครูสอนวิชาสามัญและศาสนาทั้งที่รัฐช่วยเหลือและโรงเรียนจัดจ้างเพิ่มขึ้น						
13.3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต้องการให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยกเลิกข้าราชการครูที่ สช. ส่งไปสอน: เป็นการช่วยเหลือในการจัดจ้างครูของโรงเรียนเอกชน เช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชนสามัญ						
13.4 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต้องการให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปช่วยปรับปรุง พัฒนาช่วยเหลือในด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพทางการศึกษาและการบริหารโรงเรียน						
14. <u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับความช่วยเหลือของรัฐบาลต่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม</u>						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p>14.1 การพิจารณาให้ความช่วยเหลือโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามน่าจะทำอย่างรัดกุม มีกฎระเบียบแบบแผนในการช่วยเหลืออย่าง จริงจังสม่ำเสมอและควรพิจารณาจัดอันดับ ความสำคัญให้เหมาะสมกับความต้องการของ โรงเรียน</p>						
<p>14.2 รัฐควรมีกำหนดระยะเวลาในการให้ความ ช่วยเหลือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นระยะๆ และเมื่อถึงระยะหนึ่งน่าจะลดลง และควรหยุดช่วยเหลือเมื่อถึงเวลาที่โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามช่วยเหลือตนเอง ได้แล้ว</p>						
<p>15. <u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน สอนศาสนาอิสลาม</u> 15.1 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรจัด การเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความ สามารถในวิชาศาสนา สามัญและอาชีพ เป็น ที่ยอมรับและสามารถนำความรู้นั้นไปประกอบ อาชีพและเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูงได้</p>						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
15.2 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ควรจะนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีวิทยาการ สมัยใหม่มาใช้ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนอย่างสูงสุดและต้องไม่ขัดกับหลักการของศาสนาอิสลาม						
15.3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ควรวางขั้นตอนและวิธีการในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างละเอียดรอบคอบโดยจัดในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดอบรม สัมมนา การมีเทศ การเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ทางสื่อมวลชนอย่างสม่ำเสมอ						
15.4 หลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ก่อนจะนำไปใช้น่าจะพิจารณาให้รอบคอบระมัดระวัง โดยต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย เช่น โรงเรียน คุ้ครู ครูสอนศาสนา สอนวิชาสามัญ ผู้เรียนและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง อาจจะต้องมีการทดลองใช้หลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้จริง เพื่อป้องกัน						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
การต่อต้าน ศักดิ์จากโต๊ะครูและบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ทางศาสนาอิสลาม ควรใช้เวลาในการดำเนินการ						
15.5 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ยิงขาดมาตรฐาน ในด้านวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และความรู้รอบตัว ทั้งนี้เนื่องมาจากขาดครูที่มีความรู้ความสามารถและปริมาณครูทางด้านวิชาเหล่านี้ก็ยิ่งขาดแคลนอีกมาก รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาช่วยเหลือโดยรีบด่วน						
15.6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม น่าจะมีหน่วยงานกลางในการพัฒนาช่วยเหลือทางด้านคุณภาพการศึกษา ซึ่งกันและกัน โดยตั้งเป็นศูนย์กลุ่มระดับอำเภอ จังหวัดหรือเขตการศึกษา						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p>16. <u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับความช่วยเหลือทางค้ำ</u> <u>บุคลากรของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา</u> <u>อิสลาม</u></p> <p>16.1 รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร หาทางช่วยเหลือผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษา จากต่างประเทศที่เข้าไปเป็นครู อาจารย์สอนในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามให้มีโอกาสบรรจุเป็น ข้าราชการครูให้มากที่สุด โดยเฉพาะ ครูโรงเรียนเอกชน</p>						
<p>16.2 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามน่าจะ ช่วยเหลือเกี่ยวกับเรื่องเงินเดือน และสวัสดิการต่าง ๆ แก่ครูที่ โรงเรียนจัดจ้างให้มากเพิ่มขึ้นกว่าที่ เป็นอยู่เพื่อเพิ่มขวัญและกำลังใจซึ่งจะ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทางการ ศึกษาของโรงเรียนด้วย เพราะเท่าที่ เป็นอยู่ได้รับเงิน เดือนและสวัสดิการ น้อยกว่าข้าราชการอยู่มาก คือเมื่อ โรงเรียนมีกำลังเงินพอก็ควรงดการ ช่วยเหลือ</p>						

ข้อความ	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p>17. <u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน</u></p> <p>17.1 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามน่าจะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้น โดยเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ วิทยาการใหม่ ๆ โดยเฉพาะทางด้าน การเกษตร การสหกรณ์แก่ชุมชน</p>						
<p>17.2 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรจะมีสมาคมที่เป็นศูนย์กลางสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ และการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีของคนในชาติ</p>						

รวมที่ 2

ข้อที่	มัธยมฐาน	ฐานนิยม	ฐานนิยม - มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 - ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
1.1	4.54	4.64	0.10	5.02-3.98	1.04
1.2	4.00	3.50	-0.50	3.97-2.08	1.89
2.1	4.82	4.93	0.11	5.16-4.44	0.72
2.2	4.45	4.93	0.48	4.98-3.44	1.54
2.3	4.73	4.89	0.16	5.17-3.75	1.42
2.4	4.68	4.89	0.21	5.09-3.85	1.24
2.5	4.45	4.81	0.36	4.98-3.42	1.55
3.1	4.62	4.85	0.23	5.06-3.78	1.28
3.2	4.45	4.89	0.44	4.98-2.94	2.04
3.3	4.12	4.70	0.58	4.81-3.08	1.73
3.4	4.78	4.95	0.17	5.14-4.08	1.06
3.5	4.68	4.89	0.21	5.09-3.85	1.24
3.6	4.65	4.91	0.26	5.08-3.63	1.45
4.1	4.89	4.96	0.07	5.20-5.08	0.12
4.2	4.05	4.17	0.12	4.68-3.44	1.24
4.3	4.73	4.85	0.12	5.12-4.18	0.94
4.4	4.45	4.71	0.26	4.98-3.72	1.26
4.5	4.54	4.75	0.21	5.02-3.84	1.18
4.6	2.86	2.83	-0.03	3.92-1.85	2.07
5.1	4.77	4.88	0.11	5.13-4.13	1.00
5.2	4.85	4.97	0.12	5.18-4.75	0.43
5.3	4.35	4.73	0.38	4.93-3.46	1.47
5.4	4.62	4.85	0.23	5.06-3.79	1.27

ข้อที่	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ฐานนิยม - มัธยมศึกษา	ควอไทล์ที่ 3 - ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
5.5	4.73	4.90	0.17	5.12-4.05	1.07
5.6	4.45	4.85	0.40	4.98-3.25	1.73
6.1	4.06	4.50	0.44	4.78-3.34	1.44
6.2	4.78	4.91	0.22	5.14-4.25	0.89
6.3	4.78	4.93	0.22	5.14-4.19	0.95
6.4	4.73	4.90	0.17	5.12-4.05	1.07
6.5	4.78	4.91	0.13	5.14-4.25	0.89
6.6	4.86	4.92	0.06	5.18-4.65	0.53
7.1	4.68	4.86	0.18	5.09-3.96	1.13
7.2	4.35	4.00	0.32	4.93-3.59	1.34
7.3	4.54	4.75	0.21	5.02-3.84	1.18
7.4	3.06	3.83	0.77	3.78-1.45	2.33
7.5	3.57	4.10	0.53	4.11-2.46	1.65
7.6	3.29	3.50	0.21	4.11-2.46	1.65
8.1	2.55	2.68	0.13	3.13-1.84	1.29
8.2	4.36	4.40	0.04	4.95-3.45	1.50
8.3	4.35	4.88	0.53	4.93-3.04	1.89
8.4	3.89	3.90	0.01	4.54-3.25	1.29
8.5	4.73	4.85	0.12	5.12-4.18	0.94
8.6	3.16	3.86	0.67	3.91-1.78	2.13
9.1	3.56	3.75	0.19	3.58-2.75	-0.83
9.2	3.29	3.17	-0.12	4.21-3.08	1.13
9.3	4.45	4.71	0.26	4.98-3.72	1.26

ข้อที่	มัธยมฐาน	ฐานนิยม	ฐานนิยม - มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 - ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
9.4	4.45	4.77	0.32	4.90-3.61	1.29
9.5	4.54	4.70	0.16	5.02-3.92	1.10
9.6	3.55	3.25	-0.30	4.39-2.98	1.41
10.1	3.56	3.64	0.08	4.19-2.84	1.35
10.2	4.73	4.85	0.12	5.12-4.18	0.94
11.1	4.45	4.81	0.36	4.98-3.46	1.52
11.2	4.78	4.89	0.11	5.14-4.17	0.97
11.3	4.63	4.83	0.21	5.06-3.96	1.10
11.4	4.82	4.91	0.33	5.16-4.45	0.71
12.1	4.78	4.93	0.15	5.14-4.19	0.95
12.2	3.93	4.50	0.57	4.71-3.08	1.63
12.3	4.73	4.90	0.17	5.12-4.05	1.07
12.4	4.65	4.85	0.20	5.08-3.92	1.16
13.1	4.50	4.77	0.27	5.00-3.71	1.29
13.2	4.59	4.89	0.30	5.02-3.19	1.83
13.3	4.69	4.91	0.22	5.10-3.81	1.29
13.4	4.33	4.81	0.48	4.92-2.92	2.00
14.1	4.78	4.86	0.08	5.14-4.32	0.82
14.2	4.77	4.94	0.17	5.13-4.00	1.13
15.1	4.82	4.91	0.09	5.16-4.45	0.71
15.2	4.86	4.96	0.10	5.18-4.75	0.43
15.3	4.62	4.82	0.20	5.06-3.89	1.17
15.4	4.78	4.89	0.11	5.14-4.29	0.85

ข้อที่	มัธยมฐาน	ฐานนิยม	ฐานนิยม - มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 - ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
15.5	4.89	5.00	0.11	5.19-5.07	0.12
15.6	4.78	4.89	0.11	5.14-4.29	0.85
16.1	3.44	3.52	0.19	4.19-2.86	1.33
16.2	4.59	4.81	0.22	5.05-3.83	1.22
17.1	4.54	4.87	0.33	5.02-3.45	1.57
17.2	4.54	4.79	0.25	5.02-3.75	1.27

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รอมที่ ๑

ที่ ทม. ๐๓๐๑

กันยายน ๒๕๓๑

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน

เนื่องด้วยนายโหลษฐ์ ชีวะกุล นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาสารคดีศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนา คุณคสวัสดิ์ และ อาจารย์ ดร.อาณัติ ทวนสนิท เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำต้องเก็บรวบรวม ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยสัมภาษณ์และสอบถามแบบประเมินค่า 5 สเกล แก่ท่าน ในรอมที่ ๑

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้สัมภาษณ์และสอบถาม ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถามรอบที่ 3

คำชี้แจง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 สำหรับแบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ เป็นรอบสุดท้ายของการวิจัย เพื่อศึกษาหาปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงความสอดคล้องของแต่ละข้อความจากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยระบุค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ และพร้อมทั้งระบุคะแนนการตอบของท่านในรอบที่ผ่านมาไว้ด้วย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ค่ามัธยฐาน จะแสดงด้วยเครื่องหมายคอกงันสีน้ำเงิน

ช่วงพิสัยระหว่างควอไทล์ จะแสดงด้วย เครื่องหมายแสดงขอบเขต

ลำดับคะแนนของการตอบของท่านในรอบที่ผ่านมาจะแสดงด้วย เครื่องหมาย

คอกงันสีแสด

กรุณาให้นำนักคะแนนความความคิดเห็นของท่าน โดยระดับคะแนนที่มีความหมาย

ดังนี้

5	หมายถึง	ข้อความนั้น เป็นไปได้มากที่สุด	หรือ เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	ข้อความนั้น เป็นไปได้มาก	หรือ เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	ข้อความนั้น เป็นไปได้ปานกลาง	หรือ เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	ข้อความนั้น เป็นไปได้น้อย	หรือ เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	ข้อความนั้น เป็นไปได้น้อยที่สุด	หรือ เห็นด้วยน้อยที่สุด

จุดมุ่งหมายของการตอบแบบสอบถามนี้ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทราบความคิดเห็นของกลุ่มและทบทวนคำตอบของตนเอง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญอาจเปลี่ยนคำตอบใหม่หรือจะยืนยันคำตอบเดิมหลังจากทบทวนคำตอบในรอบที่ผ่านมาแล้ว หากข้อใดมีการเปลี่ยนแปลงคำตอบ กรุณาเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องนำนักคะแนนที่เลือกใหม่และหากยืนยันคำตอบเดิม กรุณาให้เหตุผลในการยืนยันคำตอบ เดิม เฉพาะข้อซึ่งอยู่นอกขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์เท่านั้น

ตัวอย่าง	ระดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
00. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนำจะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นหลัก		*		*		

จากตัวอย่าง ระบุว่า

คำคอมข้อ 00. ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอยู่ในขอบ เขตพิสัยระหว่างควอไทล์คือตั้งแต่คะแนน 3-5 ระดับคะแนนที่เป็นตัวกลางของคะแนนทั้งหมดคือ 4 ระดับคะแนนที่ท่านตอบในรอบที่ 2 คือ 2

ดังนั้นจะเห็นว่าคำคอมข้อ 00. ของท่านอยู่นอกขอบ เขตพิสัยระหว่างควอไทล์ จึงขอความกรุณาให้ท่านได้โปรดทบทวนคำคอมอีกครั้งหนึ่งและตัดสินใจตามความคิดเห็นของท่านดังนี้

1. เปลี่ยนคำคอมใหม่ให้อยู่ในขอบ เขตพิสัยระหว่างควอไทล์โดย เปลี่ยนน้ำหนักคะแนนเป็น 3, 4 หรือ 5
2. ยืนยันคำคอม เดิม ในกรณีที่ท่านยังคงยืนยันคำคอม เดิมและคำคอมของท่านอยู่นอกขอบ เขตพิสัยระหว่างควอไทล์ ขอความกรุณาแสดง เหตุผลประกอบด้วย

ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามรอบสุดท้ายนี้ภายใน 1 สัปดาห์ ซึ่งการตอบแบบสอบถามในรอบนี้มีความสำคัญและมีความหมายอย่างยิ่งสำหรับความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของการวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

ไพสิษฐ์ ชีวะกุล

ผู้วิจัย

รวมที่ 3

ข้อที่	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ฐานนิยม มัธยมศึกษา	ควอไทล์ที่ 3 ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
1.1	4.58	4.69	0.11	5.04-4.00	1.04
1.2	3.22	3.19	-0.03	3.93-2.68	1.25
2.1	4.83	4.96	0.13	5.17-4.45	0.72
2.2	4.64	4.92	0.28	5.04-3.50	1.54
2.3	4.70	4.82	0.12	5.10-4.13	0.97
2.4	4.70	4.82	0.12	5.10-4.13	0.97
2.5	4.50	4.79	0.29	5.00-3.64	1.36
3.1	4.75	4.86	0.11	5.13-4.21	0.92
3.2	4.50	4.90	0.40	5.00-3.17	1.83
3.3	4.00	4.50	0.50	4.75-3.25	1.50
3.4	4.64	4.76	0.12	5.07-4.05	1.02
3.5	4.50	4.79	0.29	5.00-3.83	1.17
3.6	4.70	4.88	0.18	5.10-4.00	1.10
4.1	4.93	4.96	0.03	5.21-4.50	0.71
4.2	4.23	4.30	0.07	4.77-4.17	0.60
4.3	4.79	4.87	0.08	5.15-4.35	0.80
4.4	4.64	4.80	0.16	5.07-4.00	1.07
4.5	4.64	4.76	0.12	5.07-4.06	1.01
4.6	2.70	2.80	0.10	2.83-1.93	0.90
5.1	4.64	4.83	0.19	5.07-3.93	1.14
5.2	4.87	4.94	0.07	5.18-4.75	0.13
5.3	4.58	4.78	0.20	5.04-3.78	1.26
5.4	4.64	4.76	0.12	5.07-4.05	1.02

ข้อที่	มัธยมฐาน	ฐานนิยม	ฐานนิยม - มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 - ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
5.5	4.79	4.87	0.08	5.15-4.35	0.80
5.6	4.50	4.70	0.20	5.00-3.83	1.17
6.1	4.30	4.57	0.29	5.07-4.90	0.17
6.2	4.79	4.89	0.10	5.15-4.33	0.82
6.3	4.83	4.92	0.09	5.17-4.50	0.67
6.4	4.79	4.89	0.10	5.15-4.90	0.25
6.5	4.83	4.92	0.09	5.17-4.50	0.67
6.6	4.93	4.96	0.03	5.21-4.50	0.71
7.1	4.75	4.86	0.11	5.13-4.20	0.93
7.2	4.50	4.62	0.12	5.00-3.90	1.10
7.3	4.70	4.82	-0.12	5.10-4.13	0.97
7.4	2.64	3.00	0.36	3.50-1.66	1.84
7.5	3.50	4.05	0.55	4.00-2.30	1.70
7.6	3.20	3.21	0.01	3.88-2.60	1.28
8.1	2.58	2.65	0.07	3.08-2.00	1.08
8.2	4.50	4.64	0.14	5.00-3.90	1.10
8.3	4.30	4.73	0.43	4.90-3.36	1.54
8.4	4.08	4.12	0.04	4.58-3.75	0.83
8.5	4.75	4.83	0.08	5.13-4.25	0.88
8.6	2.90	2.92	0.02	3.83-2.00	1.83
8.1	3.58	3.40	-0.12	4.17-2.90	1.27
8.2	3.50	3.40	-0.10	4.17-2.90	1.27

ข้อที่	มัธยมฐาน	ฐานนิยม	ฐานนิยม มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ ๑ ควอไทล์ที่ ๓	กิสัยระหว่าง ควอไทล์
9.3	4.30	4.33	0.03	4.90-3.83	1.07
9.4	4.40	4.50	0.10	4.95-3.86	1.09
9.5	4.70	4.82	0.12	5.10-4.13	0.97
9.6	3.77	3.72	-0.05	4.00-3.23	0.77
10.1	3.75	3.90	0.15	3.50-3.00	0.50
10.2	4.70	4.79	0.09	5.10-4.17	0.93
11.1	4.50	4.75	0.25	5.00-3.75	1.25
11.2	4.83	4.92	0.09	5.17-4.50	0.67
11.3	4.75	4.95	0.20	5.13-3.75	1.38
11.4	4.87	4.94	0.07	5.18-4.75	0.43
12.1	4.87	4.94	0.07	5.18-4.75	0.43
12.2	3.90	3.93	0.03	4.50-3.21	1.29
12.3	4.90	4.96	0.06	5.20-5.17	0.03
12.4	4.79	4.91	0.12	5.15-4.30	0.85
13.1	4.58	4.69	0.11	5.04-4.00	1.04
13.2	4.79	4.91	0.12	5.15-4.30	0.85
13.3	4.75	4.88	0.13	5.13-4.17	0.96
13.4	4.50	4.79	0.29	5.00-3.75	1.25
14.1	4.87	4.94	0.07	5.18-4.75	0.43
14.2	4.83	4.94	0.11	5.17-4.50	0.67
15.1	4.93	4.96	0.03	5.21-4.50	0.71
15.2	4.93	4.98	0.05	5.21-5.00	0.21
15.3	4.87	4.94	0.07	5.18-4.75	0.43

ข้อที่	มัธยม	ฐานนิยม	ฐานนิยม มัธยม	ควอไทล์ที่ 3 ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
15.4	4.87	4.94	0.07	5.18-4.75	0.43
15.5	4.95	4.98	0.03	5.22-5.00	0.22
15.6	4.83	4.90	0.07	5.17-4.50	0.67
16.1	4.88	4.00	0.12	4.64-3.07	1.57
16.2	4.75	4.86	0.11	5.13-4.21	0.92
17.1	4.64	4.80	0.16	5.07-3.93	1.14
17.2	4.64	4.80	0.16	5.07-4.00	1.07

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ความถี่ของการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา
ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้

รอบที่ 2							รอบที่ 3						
ข้อที่	อันดับคะแนน						ข้อที่	อันดับคะแนน					
	8	4	3	2	1	ไม่ตอบ		5	4	3	2	1	ไม่ตอบ
1.1	12	10	-	1	-	-	1.1	13	10	-	1	-	-
1.2	2	6	6	4	4	-	1.2	1	7	11	2	2	-
2.1	17	4	1	1	-	-	2.1	18	3	1	1	1	-
2.2	11	4	7	1	-	-	2.2	13	5	6	-	-	-
2.3	15	3	3	2	-	-	2.3	15	6	1	2	-	-
2.4	4	5	1	3	-	-	2.4	15	8	-	1	-	-
2.5	11	6	3	1	2	-	2.5	12	7	3	-	2	-
3.1	13	6	4	-	-	-	3.1	16	7	1	-	-	-
3.2	11	4	5	1	2	-	3.2	12	4	6	4	2	-
3.3	8	6	6	1	1	-	3.3	8	8	8	-	-	-
3.4	16	3	3	1	-	-	3.4	14	9	1	-	-	-
3.5	14	5	2	1	1	-	3.5	12	7	3	2	-	-
3.6	13	4	4	1	-	1	3.6	15	6	3	-	-	-
4.1	19	3	1	-	-	-	4.1	21	3	-	-	-	-
4.2	7	10	4	2	-	-	4.2	9	11	3	1	-	-
4.3	15	7	1	-	-	-	4.3	17	7	-	-	-	-
4.4	11	8	4	-	-	-	4.4	14	8	2	-	-	-
4.5	12	8	3	-	-	-	4.5	14	9	1	-	-	-
4.6	4	3	7	5	4	-	4.6	1	3	10	7	3	-
5.1	15	4	2	1	-	1	5.1	14	7	2	1	-	-
5.2	17	2	2	1	-	1	5.2	19	4	1	-	-	-
5.3	10	7	6	-	-	-	5.3	13	7	4	-	-	-

รอบที่ 2							รอบที่ 3						
ข้อที่	อันดับคะแนน						ข้อที่	อันดับคะแนน					
	8	4	3	2	1	ไม่ตอบ		5	4	3	2	1	ไม่ตอบ
5.4. 13	6	3	1	-	-	-	5.4. 14	8	-	1	-	-	
5.5. 15	5	2	1	-	-	-	5.5. 17	7	-	-	-	-	
5.6. 11	5	5	2	-	-	-	5.6. 12	9	2	-	1	-	
6.1. 8	8	4	2	1	-	-	6.1. 10	9	5	-	-	-	
6.2. 16	5	2	-	-	-	-	6.2. 17	6	1	-	-	-	
6.3. 16	4	3	-	-	-	-	6.3. 18	5	1	-	-	-	
6.4. 15	5	3	-	-	-	-	6.4. 17	6	1	-	-	-	
6.5. 16	5	2	-	-	-	-	6.5. 18	5	1	-	-	-	
6.6. 18	5	-	-	-	-	-	6.6. 21	3	-	-	-	-	
7.1. 14	6	1	2	-	-	-	7.1. 16	7	-	1	-	-	
7.2. 10	8	2	1	2	-	-	7.2. 12	10	-	1	1	-	
7.3. 12	8	2	1	-	-	-	7.3. 15	8	-	1	-	-	
7.4. -	8	4	5	6	-	-	7.4. -	6	7	6	5	-	
7.5. 5	7	4	6	1	-	-	7.5. 4	8	5	7	-	-	
7.6. 3	7	7	6	-	-	-	7.6. 1	8	10	5	-	-	
8.1. 1	1	10	8	3	-	-	8.1. -	1	12	10	1	-	
8.2. 10	11	2	-	-	-	-	8.2. 12	10	1	1	-	-	
8.3. 10	4	7	2	-	-	-	8.3. 10	7	7	-	-	-	
8.4. 6	9	7	1	-	-	-	8.4. 7	12	4	1	-	-	
8.5. 15	7	1	-	-	-	-	8.5. 16	8	-	-	-	-	
8.6. 1	8	4	6	4	-	-	8.6. -	9	5	8	2	-	

รอบที่ 2						รอบที่ 3							
ข้อที่	อันดับคะแนน					ข้อที่	อันดับคะแนน						
	8	4	3	2	1		ไม่ตอบ	5	4	3	2	1	ไม่ตอบ
9.1	3	9	7	7	3	-	9.1	1	12	7	3	1	-
9.2	4	6	7	5	1	-	9.2	3	9	10	1	1	-
9.3	11	8	4	-	-	-	9.3	10	12	2	-	-	-
9.4	11	7	5	-	-	-	9.4	11	11	2	-	-	-
9.5	12	9	2	-	-	-	9.5	15	8	1	-	-	-
9.6	5	7	10	1	-	-	9.6	4	11	9	-	-	-
10.1	3	9	8	3	-	-	10.1	3	12	6	3	-	-
10.2	15	7	1	-	-	-	10.2	15	9	-	-	-	-
11.1	11	6	6	-	-	-	11.1	12	8	4	-	-	-
11.2	16	6	1	-	-	-	11.2	18	5	1	-	-	-
11.3	12	6	3	-	-	-	11.3	16	3	4	-	1	-
11.4	16	5	1	-	-	1	11.4	19	4	1	-	-	-
12.1	16	4	3	-	-	-	12.1	19	4	1	-	-	-
12.2	7	7	6	2	-	1	12.2	6	10	7	1	-	-
12.3	15	5	3	-	-	-	12.3	20	3	1	-	-	-
12.4	13	6	3	-	-	1	12.4	17	5	2	-	-	-
13.1	11	7	3	1	-	1	13.1	13	10	1	-	-	-
13.2	14	4	4	1	-	-	13.2	17	5	1	1	-	-
13.3	13	4	3	1	-	2	13.3	16	6	2	-	-	-
13.4	9	5	3	2	-	2	13.4	12	7	4	-	1	-
14.1	16	7	-	-	-	-	14.1	19	4	6	-	-	-

รอบที่ 2							รอบที่ 3						
ข้อที่	อันดับคะแนน						ข้อที่	อันดับคะแนน					
	8	4	3	2	1	ไม่ตอบ		5	4	3	2	1	ไม่ตอบ
14.2	15	3	4	-	-	-	14.2	18	3	2	1	-	-
15.1	17	5	-	-	1	-	15.1	21	3			-	-
15.2	18	3	2	-	-	-	15.2	21	2	1	-	-	-
15.3	13	7	3	-	-	-	15.3	19	4	1	-	-	-
15.4	16	6	1	-	-	-	15.4	19	4	1	-	-	-
15.5	19	3	1	-	-	-	15.5	22	2	-	-	-	-
15.6	16	6	1	-	-	-	15.6	18	5	1	-	-	-
16.1	4	6	9	-	2	2	16.1	7	8	7	-	2	
16.2	14	6	3	-	-	-	16.2	16	7	1	-	-	-
17.1	12	5	5	1	-	-	17.1	14	7	3	-	-	-
17.2	12	7	4	-	-	-	17.2	14	8	2	-	-	-

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ข้อความ	การแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
(1.2)	โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามคือ สถานที่ให้การศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาปรับปรุงวัฒนธรรมประเพณีและความเป็นอยู่ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตในสังคม		วัฒนธรรมประเพณีตามหลักการของศาสนาอิสลาม ไม่ควรปรับปรุงแต่ควรปรับปรุงสังคมให้เหมาะสมกับศาสนาอิสลามมากกว่า
(2.1)	โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะต้องมีบทบาทและหน้าที่อบรมสั่งสอนวิชาศาสนาอิสลามที่สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้	ศาสนาอิสลาม เป็นศาสนาที่สมบูรณ์แบบซึ่งครอบคลุมวิชาการทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นทางโลกและทางธรรม แต่การจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนศาสนาอิสลามในนี้คำเน้นบทบาทไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของศาสนาอิสลาม เพราะเน้นหนักที่วิชาศาสนาอิสลามมากเกินไป	ไม่ควร เน้นเฉพาะศาสนาอย่างเดียวเพราะปัจจุบันสังคมเปลี่ยนไป ควร เน้นวิชาสามัญและอาชีพด้วย เพื่อ เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

ข้อที่	ข้อความ	เหตุผลของการแสดงความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
(2.5)	โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ควรมีบทบาทและหน้าที่ให้การศึกษาอบรมเพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย	อิสลามมีระบอบที่ส่งเสริมประชาธิปไตยอยู่แล้วในแนวการปฏิบัติ แต่อาจจะแตกต่างจากระบบประชาธิปไตยโดยทั่วไป แต่ไม่ขัดกับหลักการของอิสลามก็คง ไม่มีปัญหาสำหรับโรงเรียน	
(3.2)	โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ควรมีนโยบายในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายทางด้านการเมือง การปกครองของชาติเป็นหลัก	ต้อง ไม่ขัดกับหลักศาสนาอิสลาม	ตามหลักการของศาสนาอิสลาม เปลี่ยนแปลงได้ยาก จึงต้องทำการปกครองให้สอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลามมากกว่า
(3.3)	โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ควรมีนโยบายการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับศาสนา สังคม วัฒนธรรม	หลักการของศาสนาอิสลามถือเป็นสากล แล้วดังนั้นจึงสอดคล้องกับสรรพสิ่ง	
(3.5)	ประเพณีและความเชื่อ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ควรจะมีนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่าง	โรงเรียนได้ทำหน้าที่อยู่แล้ว	การทำความเข้าใจอันดีของคนในชาติ ควรเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายในชาติ ไม่ใช่หน้าที่ของโรงเรียน

ข้อที่	ข้อความ	เหตุผลของการแสดงความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ชุมชนและสังคมกับหน่วยงานทางราชการ โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการสร้างความเข้าใจอันดี		อย่างเดียว และนโยบายของรัฐบาลไม่แน่นอน
(3.6)	โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ควรจะมีนโยบายในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความสามัคคีและเทอคชุนในสถานศึกษา ศาสนา พระมหากษัตริย์มีความศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยแก่ผู้เรียน	โรงเรียนควรสร้างให้เกิดแก่ผู้เรียนมากที่สุด แต่ต้องไม่ขัดกับหลักศาสนาอิสลาม	อิสลามสอนให้มอบคนต่อพระเจ้าองค์เดียว เท่านั้น สิ่งอื่นรองลงมา
(4.1)	จุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิชาศาสนาอิสลามอย่างถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลาม	ความถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลามเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน	
(4.2)	จุดมุ่งหมายของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อดำรงสืบทอดศาสนาอิสลาม สังคมวัฒนธรรม ประเพณี ของไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้	ต้องคัด เลือกและแยกให้ได้ว่าอะไรได้จากศาสนา และสืบ เนื่องจากศาสนาอะไร ไม่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม	
(4.3)	เพื่อสร้างความสมบูรณ์ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ความมีเหตุผลผู้เรียน	คุณธรรมจริยธรรมความมีเหตุผล เป็นเรื่องสำคัญมากเพราะเป็นหัวใจของศาสนาอิสลาม	

ข้อที่	ข้อความ	เหตุผลของการแสดงความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
(4.6)	เพื่อให้นักเรียนเป็นนักปฏิรูปสังคมสร้างชีวิตและระเบียบทางวัฒนธรรมเป็นแบบนานาชาติประเทศไทย	ต้องเป็นไปตามระบบอิสลาม	ศาสนาอิสลามครอบคลุมวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อต่าง ๆ ไม่สมควรเปลี่ยนแปลง
(5.1)	หลักสูตรโรงเรียนเอกชนสอนจะต้องปรับปรุงเนื้อหา ให้มีความสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและมีการยืดหยุ่นในหัว สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติ	ต้องไม่ขัดกับแนวทางและหลักการของศาสนาอิสลาม	วิชาเกี่ยวกับหลักการของศาสนาอิสลามจะยืดหยุ่นตามเวลาหรือตามหลักการอื่นไม่ได้
(5.2)	หลักสูตรควรจัด เนื้อหาของหลักสูตรในรูปของการบูรณาการกันไปทุกวิชาทั้งวิทยาศาสตร์สามัญและอาชีวศึกษา	การบูรณาการหลักสูตรควรทำอย่างยิ่ง เพราะอิสลามถือว่า มุสลิมต้องศึกษาทุกอย่างทุกศาสนาเป็นเรื่องของจิตใจ อาชีพเป็นเรื่องของการดำรงชีวิตทั้ง 2 อย่าง ควรควบคู่กันไป	เป็นไปได้ยากเพราะต่างก็มีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน
(5.4)	ควรจะต้องเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในการ เรียนในสิ่งที่ผู้เรียนสนใจและเห็นว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้	สอนในสิ่งที่ไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงไม่ค่อย ได้อยู่แล้ว	

ข้อที่	ข้อความ	เหตุผลของการแสดงความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
(6.1)	บทบาทของผู้สอนจะต้องมีบทบาท กว่าผู้เรียนโดย เฉพาะวิชาศาสนา และควรจะนำเทคนิคและวิธีการ สอนที่แปลกใหม่ เข้ามาใช้	ผู้สอน ไม่ค่อยนำสิ่งแปลก ใหม่เข้ามาใช้ในการ เรียนการสอน และผู้สอน ส่วนใหญ่มีความรู้ไม่กว้าง ขวางและขาดความคิด สร้างสรรค์	
(7.2)	ผู้เรียนจะต้องมีความกระตือรือร้น ในการแสวงหาความรู้ด้วย ตนเองให้มากที่สุด ครูควร เป็น ผู้แนะนำคำปรึกษาเท่านั้น		การเสาะแสวงหา ความรู้ด้วยตนเองในขณะ นี้ ครูทำได้ยากเพราะ เด็กไทย ไม่ค่อยรับผิดชอบ ตนเอง
(7.4)	ผู้เรียนจะต้อง เป็นผู้รับและผู้ฟัง ปฏิบัติตาม ทำความเข้าใจใน เนื้อหาสาระจากผู้สอนเป็นหลัก		ผิดหลักการ เรียนรู้เป็น อย่างยิ่ง เพราะผู้เรียน จำเป็นต้องเรียนรู้จาก แหล่ง ๆ อื่น ๆ ไม่ใช่ ครูอย่างเดียว และไม่ เป็นการส่งเสริมความ คิดของผู้เรียน
(7.5)	ผู้เรียนจะต้องตั้งใจอย่างจริงจัง ที่จะเรียนรู้อย่างลึกซึ้งในสิ่งที่ กำหนดให้เรียนเพื่อฝึกให้มีความ อดทนตั้งใจแน่วแน่ และมีความ มานะพยายาม	การ เรียนศาสนาเป็น นามธรรมเป็นเรื่องของ จิตใจ ดังนั้นผู้เรียนต้อง มีความอดทนและตั้งใจสูง จึงทำให้เกิดผลสำเร็จได้	

ข้อที่	ข้อความ	เหตุผลของการแสดงความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
(8.6)	การสอนควรใช้วิธีการอ่าน การท่องจำเนื้อหาวิชาเป็นหลัก เพื่อฝึกฝนในด้านสติปัญญาในการ คิดอย่างมีเหตุผล โดยเฉพาะ วิชาศาสนาอิสลาม	ในวิชาศาสนาอิสลามควร ให้มีการท่องจำโดย เฉพาะบทพระมหาคัมภีร์ กุรอาน วจนะ	ในวิชาที่ไม่เกี่ยวกับ ศาสนาไม่ควรใช้วิธี การท่องจำ
(9.2)	ในวิชาศาสนาอิสลามควรวัด ความรู้ความจำในวิชาเนื้อหา ศาสนาอิสลามเป็นหลัก	ศาสนาอิสลามเน้นความ ศรัทธา ดังนั้นทุกคนต้อง ปฏิบัติตามหลักการอย่าง ถูกต้อง จึงต้องอาศัย ความรู้ความจำเป็นหลัก โดยเฉพาะเนื้อหาและ การปฏิบัติศาสนกิจ	
(9.3)	ควรทดสอบความสามารถใน การคิด การใช้เหตุผลในการ แก้ปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียน เป็นสำคัญ		โรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามชาดผู้ที่มี ความรู้ ความสามารถ ในการวัดผลและ ประเมินผล
(11.3)	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไป ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อให้เหมาะสม กับสภาพสังคมและความเจริญ ทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยี		เกรงว่าจะนำความรู้ที่ ไม่ถูกต้องไปเปลี่ยน แปลงสิ่งที่ถูกต้องอยู่แล้ว และไม่ควรเปลี่ยนแปลง ไปตามสมัยนิยม

ข้อที่	ข้อความ	เหตุผลของการแสดงความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
(12.2)	รัฐมีนโยบายที่จะให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นศูนย์กลางในการแก้ปัญหาทางด้านการเมืองการปกครองวัฒนธรรม ประเพณี ภาษาและความเชื่อของจังหวัดชายแดนภาคใต้	โรงเรียนเอกชนสามารถช่วยและสร้างความเข้าใจอันดีของคนในชาติได้ ไม่ว่าจะด้านการเมืองการปกครอง วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มากที่สุดทีเดียว	ไม่ควรใช้อำนาจเป็นเครื่องมือทำลายความถูกต้องทางศาสตร์ที่มีอยู่แล้ว
(13.1)	โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม คือการให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปช่วยเหลือในด้านการพัฒนาคุณภาพของครู อาจารย์ที่เป็นครูสอนวิชาสามัญและศาสนาทั้งที่รัฐช่วยเหลือและโรงเรียนจัดจ้างเพิ่มขึ้น		โรงเรียนต้องช่วยเหลือตนเองให้มากขึ้นเพราะเป็นโรงเรียนเอกชน
(14.2)	โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในวิชาศาสนาสามัญและอาชีวะ เป็นที่ยอมรับและสามารถนำความรู้นั้นไปประกอบอาชีพและเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูงได้	อาชีพและ วิชาทั่วไป ควรเน้นควบคู่กัน วิชาศาสนาเพื่อจะได้มีอาชีพคิดตัวเมื่อจบการศึกษาแล้ว	

ข้อที่	ข้อความ	เหตุผลของการแสดงความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
(15.6)	โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม ซึ่งจะมีหน่วยงานกลาง ในการพัฒนาช่วยเหลือทางด้าน คุณภาพการศึกษาซึ่งกันและกัน โดยตั้งศูนย์กลุ่มระดับอำเภอ จังหวัด หรือ เขตการศึกษา	ถ้าทำได้เป็นการดีมาก และควรประสานงานกับ กรมสามัญ กรมอาชีว กรมการศึกษานอก โรงเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วย เพราะหน่วยงานนี้ มีบุคลากรและความพร้อม เมื่อโรงเรียนขอความ ร่วมมือ	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สูตรสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหามัธยฐาน (Gene V. Glass and Julian C. Stanley, 1970: 59-60)

สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาค่ามัธยฐานของแต่ละข้อควมมีดังนี้

$$\text{มัธยฐาน} = L + I \left[\frac{\frac{N}{2} - F_1}{F_2} \right]$$

- เมื่อ L คือ ขีดจำกัดกลางที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่มีมัธยฐานตกอยู่
- I คือ อंतरภาคชั้น
- N คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด
- F_1 คือ ความถี่สะสมจากชั้นคะแนนค่าสุดถึงชั้นคะแนนที่เป็นขีดจำกัดบนของชั้นก่อนที่มีมัธยฐานตกอยู่
- F_2 คือ ความถี่ของชั้นคะแนนที่มีมัธยฐานตกอยู่

ตัวอย่างการคำนวณ

ค่าคะแนน	ความถี่	ความถี่สะสม
5	4	25
4	13	21
3	6	8
2	1	2
1	1	1

$$\begin{aligned} \therefore \text{มัธยฐาน} &= 3.5 + 1 \left[\frac{\frac{25}{2} - 8}{13} \right] \\ &= 3.5 + 0.35 \\ &= 3.85 \end{aligned}$$

2. การหาพิสัยระหว่างควอไทล์ (Gene V. Glass and Julian C. Stanley, 1970 : 77-78)

พิสัยระหว่างควอไทล์คือ ค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 สูตรที่ใช้ในการคำนวณนั้น ใช้สูตรเกี่ยวกับการหาค่ามัธยฐานเพียงแต่แทนค่า คิว ในการหาควอไทล์ที่ 1 และแทนค่า $\frac{N}{2}$ คิว $\frac{N}{4}$ ในการหาควอไทล์ที่ 3

ตัวอย่างการคำนวณ

$$\begin{aligned} \text{ควอไทล์ที่ 1} &= 2.5 + 1 \left[\frac{\frac{25}{4} - 2}{6} \right] \\ &= 2.5 + 0.71 \\ &= 3.21 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ควอไทล์ที่ 3} &= 3.5 + 1 \left[\frac{\frac{25 \times 3}{4} - 8}{13} \right] \\ &= 3.5 + 0.83 \\ &= 4.33 \end{aligned}$$

$$\therefore \text{พิสัยระหว่างควอไทล์} = 4.33 - 3.21 = 1.12$$

3. การหาฐานนิยม (กาญจนา พูนลาภทวี 2530 : 51) สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาฐานนิยม มีดังนี้

$$M_o = L_o + i \left(\frac{\Delta_1}{\Delta_1 + \Delta_2} \right)$$

เมื่อ M_o คือ ฐานนิยม

L_o คือ ขีดจำกัดกลางจริงของคะแนนในชั้นที่มีฐานนิยมอยู่

i คือ อัตรากว้างชั้น

Δ_1 คือ ผลต่างของความถี่ของชั้นที่มีฐานนิยมตกอยู่กับชั้นที่อยู่ติดกัน
ซึ่งมีข้อมูลต่ำกว่า

Δ_2 คือ ผลต่างของความถี่ของชั้นที่มีฐานนิยมตกอยู่กับชั้นที่อยู่ติดกัน
ซึ่งมีข้อมูลสูงกว่า

f_0 คือ ความถี่ของชั้นที่อยู่ติดกับฐานนิยม ซึ่งมีข้อมูลต่ำกว่า

f_1 คือ ความถี่ของชั้นที่มีฐานนิยมอยู่

f_2 คือ ความถี่ของชั้นที่อยู่ติดกับฐานนิยม ซึ่งมีข้อมูลสูงกว่า

ดังนั้น

$$\Delta_1 = f_1 - f_0$$

$$\Delta_2 = f_1 - f_2$$

ตัวอย่างการคำนวณ

คะแนน	ความถี่	ความถี่สะสม
5	4	25
4	13 ←	21
3	6	8
2	1	2
1	1	1

$$L_0 = 3.5, \quad i = 1, \quad f_0 = 6, \quad f_1 = 13, \quad f_2 = 4$$

$$\Delta_1 = f_1 - f_0 = 13 - 6 = 7, \quad \Delta_2 = f_1 - f_2 = 13 - 4 = 9$$

แทนค่าในสูตร

$$M_0 = L_0 + i \frac{\Delta_1}{\Delta_1 + \Delta_2}$$

$$= 3.5 + 1 \frac{7}{7+9}$$

$$= 4.94$$

ภาคผนวก จ

เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย เป็นเทคนิคที่ได้รับการยอมรับในหมู่นักวิจัย ทาง การศึกษาอย่างมากในปัจจุบัน (สุวรรณ เข็วรัตน์พงษ์ : 2528 : 68) และแพร่หลาย ในส่วนต่าง ๆ ของโลก เช่น แคนาดา ยุโรปตะวันตก ญี่ปุ่น และรัสเซีย เนื่องจากเป็น วิธีการที่มีระบบใช้ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างแท้จริง และ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเต็มที่และอิสระ โดยไม่ต้อง คำนึงถึงความคิดเห็นของผู้อื่น และไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลของเสียงส่วนใหญ่ หรือความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ๆ (บุญวา ธรรมพิทักษ์กุล 2527 : 93)

เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟายถูกค้นพบและพัฒนาโดยนักวิจัยบริษัทแรนค์ (The Corporation) โอ ลอฟ เฮลเมอร์ (Olof Helmer) และนอร์แมน คาลกี (Norman Dalkey) เมื่อค.ศ. 2493 (ค.ศ. 1950) เพื่อใช้ในการถามและเก็บ ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการพยากรณ์ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และนำเทคนิคนี้ออกเผยแพร่เมื่อค.ศ. 2503 (ค.ศ. 1960) ทำให้เทคนิคเดลฟายเป็นที่รู้จัก กันอย่างแพร่หลายและนิยมกันมากขึ้น (ประจักษ์ ศรีประสาธน์ 2523 : 50)

ความหมายของ เทคนิคเดลฟาย

นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า

สุวรรณ เข็วรัตน์พงษ์ (2528 : 68) ได้ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการที่ รวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เกี่ยวกับอนาคตจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกันและมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากที่สุด

อัลเฟรด รัปส์ (Alfred Rapp) ได้ให้ความหมายว่าเป็นเทคนิค การรวบรวม การพิจารณาตัดสินใจเพื่อเอาชนะจุดอ่อนของการตัดสินใจแค่เดิมที่จำเป็นต้อง ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะหรือความคิดเห็นของกลุ่มหรือ บคที่ประชุม (อ้างใน ประจักษ์ ศรีประสาธน์ 2523 : 50)

ลินสโตน และ ทูรอฟฟ์ (Linstone and Turoff 1975 : 10-11)

กล่าวว่า เดลฟายนั้นเป็นวิธีการสำหรับสร้างขบวนการกลุ่ม สำหรับการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยขบให้ไม่ว่าสมาชิกของกลุ่มแต่ละคนหรือทั้งกลุ่มร่วมกัน ในการที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับ ปัญหาที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน

อมารา (Amara 1975 : 6) กล่าวว่า โดยพื้นฐานแล้ว เคลฟาย เป็นเทคนิค สำหรับเก็บรวบรวมและถ่ายทอดการตัดสินใจ ของกลุ่มสมาชิกแต่ละคน เทคนิคนี้ประกอบด้วย ลักษณะพื้นฐาน 3 ประการคือ การสอบถามตามรูปแบบที่กำหนดขึ้น ควบคุมปฏิกริยาย้อนกลับ ของคำตอบที่ได้รับ และคำตอบที่จะไม่ปรากฏชื่อตอบแต่ละบุคคล

โอดัฟ เฮลเมอ และ นิโคลัส เรสเซอร์ ได้กล่าวว่า คือโครงการที่จัดทำ อย่างละเอียดรอบคอบในการที่จะสอบถามบุคคล (ด้วยแบบสอบถาม) ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อที่จะให้ได้รับข้อมูล และความคิดเห็นกลับมา (อ้างใน ประยูร ศรีประสาธน์ 2523 : 51)

Encyclopedia of Education Evaluation ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นวิธี การระดมความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่ม เพื่อการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขหาความ เชื่อมั่น ในการทำนายเกี่ยวกับอนาคต

สรุปได้ว่า เทคนิคเคลฟาย เป็นเทคนิคกระบวนการหนึ่งที่ใช้ในการรวบรวม ความคิดเห็นหรือข้อมูลการตัดสินใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใดเกี่ยวกับอนาคตจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้อง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยผู้ทำการวิจัย ไม่จำเป็นต้องนัดให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนให้มาประชุมพบกัน แต่ขอร้องให้ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบแบบสอบถามหรือให้สัมภาษณ์แบบ เปิดกว้างและโดยอิสระของแต่ละท่าน

ลักษณะของ เทคนิคเคลฟาย

เทคนิคเคลฟายมีคุณลักษณะเฉพาะที่สรุปได้ดังนี้ (ประยูร ศรีประสาธน์ 2523 : 51)

1. เนื่องจากเทคนิคนี้มุ่งเพื่อเสาะหาความคิดเห็นของกลุ่มคนด้วยวิธีการ แบบสอบถาม ดังนั้นผู้ที่เข้าร่วมโครงการจึงจำเป็นต้องตอบแบบสอบถามตามที่ผู้ทำการวิจัย ได้กำหนดขึ้นในแต่ละขั้นตอน

2. เพราะว่า เทคนิคนี้ไม่ต้องการให้ความคิดเห็นของผู้อื่นแต่ละคนมีผลกระทบ หรือมีอิทธิพลต่อการพิจารณาคัดเลือกของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคน จะไม่ทราบว่ามิใช่ใครบ้างที่ได้รับการคัดเลือกเข้าอยู่ในโครงการ และจะไม่ทราบว่าผู้เข้าร่วม โครงการแต่ละคนมีความคิดเห็นในแต่ละข้ออย่างไร ผู้เข้าร่วมโครงการจะรู้เฉพาะคำตอบของ ตนเองเท่านั้น

3. เพื่อผู้เข้าร่วมโครงการแต่ละคนตอบแบบสอบถามด้วยการกลั่นกรองอย่าง ละเอียดยิ่งขึ้น และเพื่อให้คำตอบที่ได้รับมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันยิ่งขึ้น ผู้ทำการวิจัย จะแสดงความคิดเห็นที่ผู้เข้าร่วมในโครงการ เห็นสอดคล้องตรงกันในคำตอบแต่ละข้อของ แบบสอบถามที่ตอบไปในครั้งก่อนและความคิดเห็นที่สอดคล้องตรงกันนี้จะแสดงในรูปสถิติ และ ผู้ทำการวิจัยจะจัดส่งไปให้ผู้เข้าร่วมโครงการแต่ละคนได้ทราบ ทั้งนี้เพื่อที่ผู้เข้าร่วมโครงการ จะได้พิจารณาตัดสินว่าจะคงคำตอบเดิมอยู่หรือจะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงคำตอบเดิมประการใดบ้าง ซึ่งในการ เปลี่ยนแปลงคำตอบเดิมนี้จะต้องบอกเหตุผลไปให้ทราบด้วย

มีปัจจัยที่มีผลกระทบคือความน่าเชื่อถือ ใดของคำตอบที่ได้รับ

จากคุณลักษณะของ เทคนิคเคลฟายดังกล่าว จะเห็นว่าความสำเร็จของการวิจัย แบบนี้นั้นอยู่กับผู้เข้าร่วมโครงการซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ความชัดเจนของแบบสอบถาม และผู้ออกแบบสอบถาม เป็นประการสำคัญ

ในด้านผู้เข้าร่วมโครงการนั้น เนื่องจากเทคนิควิจัยแบบนี้ต้องอาศัยความคิดเห็น จากการตอบแบบสอบถาม ฉะนั้นความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้รับจะขึ้นอยู่กับความน่าเชื่อถือ ของผู้ตอบ ว่ามีความรอบรู้ในเรื่องนั้นอย่างแท้จริงหรือไม่ และมีจำนวนมากพอที่จะใช้เป็น ผู้แทนของผู้รู้ในเรื่องนั้นหรือไม่ ด้วยเหตุนี้การคัดเลือกตัวผู้เข้าร่วมโครงการจึงจำเป็นต้อง พิจารณากันอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมจริง ๆ

สำหรับจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการนั้น แม้จะไม่มีกำหนดตายตัวว่าควรจะใช้จำนวน เท่าใดก็ตาม แต่จากการศึกษาวิจัยพบว่าหากมีจำนวนตั้งแต่ 17 คน ขึ้นไป อัตราการลงของ ความคลาดเคลื่อน (error) จะมีน้อยมาก (ดังแสดงในตาราง) ดังนั้นผู้เข้าร่วมโครงการ จึงไม่ควรมีน้อยกว่า 17 คน

ตาราง แสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ (panel size)	การลดลงของความคลาดเคลื่อน (error reduction)	ความคลาดเคลื่อนลดลง (net change)
1 - 5	1.20 - 0.70	0.50
5 - 9	0.70 - 0.58	0.12
9--13	0.58 - 0.54	0.04
13 - 17	0.54 - 0.50	0.04
17 - 21	0.50 - 0.48	0.02
21 - 25	0.48 - 0.46	0.02
25 - 29	0.46 - 0.44	0.02

(Thomas T. Mac. Millan "The Delphi Technique" อ้างจาก
เกษม บุญอ่อน น. เกลฟาย . เทคนิคในการวิจัย) 2522 : 27

กระบวนการการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

เนื่องจากเทคนิคเดลฟายนี้ เป็นกระบวนการที่ใช้ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เป็นหลัก ดังนั้น เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ถูกต้องแน่นอน จึงต้องมีการถามย้ำกันหลายครั้ง โดยใช้ชุดแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดย ปกติแล้ว กระบวนการการวิจัยจะให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม 4 รอบ ด้วยกัน แต่จากการวิจัยที่ได้จัดทำมา มีการวิจัยจำนวนมาก ได้ตัดการวิจัยในรอบที่ 4 ออกไป ทั้งนี้ เพราะเท่าที่ผ่านมามีความแตกต่างกันน้อยมาก ในความคิดเห็นที่ได้จากรอบที่ 3 และ 4 ข้อมูลที่ได้เพิ่มเติมนี้ไม่คุ้มกับความพยายามในการดำเนินการวิจัย (ประยูร ศรีประสาธน์, 2523 : 54)

สำหรับรายละเอียดของขั้นตอนในการดำเนินงานของแบบสอบถามแต่ละรอบจะมีดังนี้
(สมบัติ หิมะ 2524 : 13)

แบบสอบถามรอบแรก มักจะเป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งให้ผู้ตอบสนอง
(Response) ในประเด็นกว้าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวม ความคิดเห็นจากกลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

รอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่พัฒนามาจากคำตอบในแบบสอบถามรอบแรกโดยการนำความคิดเห็นทั้งหมดที่ได้รับจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแบบสอบถามรอบแรกมาสร้างให้อยู่ในรูปแบบประโยค หรือข้อความที่เกี่ยวกับปัญหา หรือหัวข้อที่ต้องการศึกษาในแบบสอบถามรอบที่สอง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญอาจต้องลงมติ หรือจัดอันดับความสำคัญให้เปอร์เซ็นต์ หรือเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) หรือเป็นคะแนนก็ได้

รอบที่ 3 ผู้วิจัยจะพัฒนาแบบสอบถามรอบที่สามขึ้นมาจากการวิเคราะห์คำตอบในแบบสอบถามรอบที่สอง เป็นแบบถามหรือข้อความ ที่เหมือนกับแบบถามรอบที่สอง แต่ได้มีการแสดงถึงตำแหน่งค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของแต่ละข้อความ รวมทั้งตำแหน่งของผู้เชี่ยวชาญคนนั้น ๆ ตอบในรอบที่ 2 แล้วส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญคนนั้นตอบกลับมาอีกครั้งหนึ่ง แบบสอบถามในรอบนี้จะแสดงให้เห็นว่า คำตอบเดิมในรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนเป็นอย่างไร พร้อมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่า เห็นด้วยกับตำแหน่งที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องกันหรือไม่ โดยการทบทวนและพิจารณา คำตอบและทบทวนคำตอบของเขาเองอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงคำตอบของเขาใหม่ หรือยังคงยืนยันใน คำตอบเดิมของตนเองก็ได้ ในกรณีที่คำตอบของผู้เชี่ยวชาญคนใดตกอยู่สูง หรือต่ำกว่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ก็จะมีการขอร้องให้แสดงเหตุผลในการตอบด้วย

รอบที่ 4 ผู้วิจัยจะนำคำตอบที่ได้รับทั้งหมดมาหาค่า มัธยฐาน และ interquartile range ของแต่ละข้อ และตำแหน่งของคำตอบที่ผู้เข้าร่วมในโครงการเห็นสอดคล้องต้องกัน และคำตอบของผู้เข้าร่วมโครงการผู้นั้น จากนั้นก็จะส่งไปให้ผู้เข้าร่วมโครงการพิจารณา ทบทวนในคำตอบอีกครั้งหนึ่ง จากการวิจัยที่ได้จัดทำมา การวิจัยจำนวนมากได้จัดการส่งแบบสอบถามในแบบสอบถามในรอบที่ 4 ไปให้ผู้เข้าร่วมโครงการตอบ ทั้งนี้เพราะเท่าที่ผ่านมา จะมีความแตกต่างกันน้อยมากในความคิดเห็นที่ได้จากรอบที่ 3 และรอบที่ 4 และข้อมูลที่ได้เพิ่มเติมนี้ก็ไม่คุ้มกับความพยายามในการดำเนินการจัดทำนัก (ประยูร ศรีประสาธน์ 2523 : 54)

จากคำตอบที่ได้รับผู้ทำการวิจัย ก็จะได้ข้อมูลที่มีคุณค่าต่อการนำไปประกอบการ วิจัยสิ่งการในเรื่องที่ต้องการ โดยข้อมูลที่ได้จะแสดงถึงลำดับความสำคัญ อัตราร้อยละ ของความสอดคล้องต้องกันและความไม่สอดคล้องต้องกันของความคิดเห็น

สถิติที่นำมาใช้

สถิติที่นำมาใช้ในการพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามรอบที่ 2 และ 3 ก็คือ สถิติที่เกี่ยวข้องกับการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (central tendency) อันได้แก่ ฐานนิยม (mode) มัชฌิมฐาน (median) หรือค่าเฉลี่ย (mean) เพื่อแสดงค่าแห่งของความคิดเห็น

เนื่องจากมาตราที่ใช้กับคำตอบมีเพียงเล็กน้อย ดังนั้นการใช้ค่าเฉลี่ยจึงไม่เหมาะสม จะมีการใช้ มัชฌิมฐาน มากกว่าในกรณีที่เป็นความคิดเห็นในเรื่องเวลา และปริมาณ สำหรับกรณีที่ยกมาจะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการณ์ในอนาคตนั้นมักจะใช้ ฐานนิยม มากกว่า (ประยูร ศรีประสาธน์ 2523 : 55)

ประเภทของการวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟาย

โรเบิร์ต ซี. จัคส์ ได้กล่าวถึงการใช้ประเภทที่จะใช้เทคนิคเดลฟายว่า เมื่อไรก็ตามที่ต้องการคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือที่ใครก็ตามที่เห็นว่าความสอดคล้องคือเนื่องกันระหว่างจุดมุ่งหมาย (goals) และวัตถุประสงค์ (Objectives) เป็นสิ่งที่มีความสำคัญแล้ว เมื่อนั้นควรใช้การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques) และในทางด้านการศึกษานั้น เทคนิคเดลฟายยังอาจใช้เป็นประโยชน์ในการเสาะหาความสอดคล้องทางด้านค่านิยม และในการประเมินผล (ประยูร ศรีประสาธน์ 2523 : 51-53)

ริชาร์ด เวอร์แมน และ คาเรน สเวนสัน ได้สรุปประเภทของการวิจัยที่อาจใช้เทคนิคเดลฟายว่า มี

1. การวิจัยเพื่อคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
2. การตรวจสอบกลวิธีในการปฏิบัติ (Zstrategy probe) ในการวิจัยที่มุ่งหวังผลเช่นนี้แบบสอบถามจะต้องเป็นแบบที่มีข้อ เสนอให้เลือกหลาย ๆ ทาง ตลอดจนแนวทางที่จะทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จได้ โดยพิจารณาจากประสิทธิภาพของโครงการ ค่าใช้จ่าย ความเป็นไปได้ เป็นต้น แบบสอบถามประเภทนี้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงผลในการตอบ
3. การตรวจสอบความนิยม (preference probe) ในกรณีนี้ผู้วิจัยจะต้องพยายามตั้งคำถาม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตอบในสิ่งที่เห็นว่าควรจะเป็นมากกว่าสิ่งที่จะเป็นจริง ๆ

4. การยอมรับสภาพที่เป็นอยู่ (perceptions of a current situation)
การศึกษาประเภทนี้ได้แก่ การศึกษาบทบาทที่แตกต่างกันของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของกลุ่ม
อาชีพต่าง ๆ ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวนี้อาจนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการจัดการ
ฝึกอบรมศึกษานิเทศก์ได้ (อ้างใน ประยูร ศรีประสาธน์ 2523 : 56)

ปัจจัยที่ทำให้เทคนิคเคลฟายใช้ได้ผลสมบูรณ์

ในการใช้เทคนิคเคลฟาย ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เทคนิคนี้ใช้ได้สมบูรณ์และประสบ
ความสำเร็จนั้น มีดังนี้คือ

1. เวลา ควรจะมีเวลามากพอ โดยทั่ว ๆ ไปเทคนิคนี้ใช้เวลาประมาณ 2 เดือน
อย่างไรก็ตาม อาจจะมีเร็วหรือเร็วกว่านี้ก็ขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ส่งแบบสอบถามคืนมาช้า
หรือเร็วเพียงใด

2. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (ผู้ทรงคุณวุฒิ) การวิจัยเทคนิคเคลฟายจะออกมาดีหรือถูกต้อง
เพียงใดขึ้นอยู่กับวิธีการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญว่า เหมาะสมหรือไม่ ปัจจัยที่ทำให้คำตอบน่าเชื่อถือ
และตรงตามความเป็นจริงของผู้เชี่ยวชาญคือ

ก. ความสามารถของผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกผู้ที่เป็นเลขาธิการสาขาวิชานั้น ๆ
อย่างแท้จริง ไม่ควรเลือกคนที่คุ้นเคยและรู้จัก คิดต่อง่าย เพราะอาจจะทำให้ได้คำตอบ
ผิดพลาดได้

ข. ความร่วมมือของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกผู้เชี่ยวชาญที่เต็มใจและมีเวลา
เห็นความสำคัญของการวิจัย เพื่อความเที่ยงตรงและถูกต้อง

ค. จำนวนผู้เชี่ยวชาญ จำนวนผู้เชี่ยวชาญไม่กำหนดตายตัว แต่ควรให้มากพอ
เพื่อจะได้ความคิดใหม่ ๆ และได้คำตอบที่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ และถ้าจำนวนผู้เชี่ยวชาญ มากขึ้น
เท่าไรความคลาดเคลื่อนก็ลดลงไปด้วย และจากการวิจัยของ ไทมีส แมคมิล แลน

กล่าวว่า ผู้เชี่ยวชาญจึงไม่ควรน้อยกว่า 17 คน

3. แบบสอบถาม แบบสอบถามควรชัดเจน สละสลวย ง่ายแก่การอ่านและเข้าใจ
ครอบคลุมสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการวิจัยและศึกษา นอกจากนี้ควรเว้นระยะเวลาในการส่งแบบสอบถาม
ไม่ควรนานเกินไป เพราะจะทำให้ผู้ตอบลืมหุตุผลที่เลือกหรือตอบในรอบที่ผ่านมาได้ ซึ่งอาจจะ

ทำให้คำตอบแต่ละรอบ ไม่น่าสนใจและขาดความน่าเชื่อถือ

4. ผู้ทำวิจัย ต้องมีความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาคำตอบ และให้ความสำคัญในคำตอบที่ได้รับอย่างเสมอกันทุกข้อ ไม่ลำเอียง แม้ในข้อนั้น ๆ บางคน ไม่ตอบก็ตาม และนอกจากนั้นผู้วิจัยควรระมัดระวังในการนำข้อมูลที่นำมาเขียน เป็นแบบสอบถามที่ชัดเจน และครอบคลุมสิ่งที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้ให้ความคิดเห็นมาแต่ละรอบ ทั้งยังควรวางแผนล่วงหน้าอย่างดีในการดำเนินงาน (สุวรรณพา เชื้อรัตนพงษ์ 2528 : 71 - 72)

สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงในการส่งแบบสอบถามรอบแรก

1. จดหมายปะหน้าและแบบสอบถามที่จะส่งนั้น ไม่ควรพิมพ์ผิดหรือสะกดตัวผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งชื่อและนามสกุลของผู้เชี่ยวชาญ
2. ข้อความในจดหมายปะหน้าไม่ควรยาวเกินไป ควรใช้ถ้อยคำที่กะทัดรัดและเข้าใจได้ง่าย
3. จดหมายปะหน้าควรพิมพ์ในรูปแบบที่เรียบร้อย ส่วนแบบสอบถามควรออกแบบให้อ่านง่ายและดึงดูดความสนใจแก่ผู้อ่าน ตัวพิมพ์ที่ใช้ควรพิมพ์ให้ชัดเจนและตัวหนังสือไม่เล็กเกินไป
4. คำชี้แจงในการกรอกแบบสอบถามควรอธิบายให้ชัดเจน ใช้คำสละสลวย และง่ายแก่การเข้าใจด้วย
5. ผู้ทำการวิจัยควรแนบซองที่ติดแสตมป์และเจ้าหน้าที่ของชื่อที่อยู่ของผู้ทำการวิจัยไป พร้อมกับจดหมายปะหน้าและแบบสอบถามด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ตอบ ในการส่งคืน
6. แบบสอบถามในรอบแรกนี้ควรรีบส่งให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยเร็วภายหลังที่ได้ขอความร่วมมือแล้ว เพราะการล่าช้าอาจเป็นเหตุให้ผู้ตอบแบบสอบถามหมดความกระตือรือร้น และความสนใจในการให้ความร่วมมือได้
7. ผู้ทำการวิจัยควรกำหนดวันหมดเขตการส่งแบบสอบถามคืน โดยทั่วไปมักกำหนดส่งคืนภายใน 2 สัปดาห์

ถึงแม้ว่าผู้ทำการวิจัยจะได้ระเตรียมทุกอย่างไว้ดีแล้วก็ตาม แต่ในบางครั้งผู้ตอบ อาจไม่ส่งแบบสอบถามคืนมา ดังนั้น ผู้ทำการวิจัยจึงควรส่งจดหมายติดตามอีกหนึ่งหรือสองฉบับ เพื่อกระตุ้นและเตือนให้ผู้ตอบส่งแบบสอบถามคืนโดยเร็ว โดยทั่วไป จดหมายติดตามฉบับแรก

จะกำหนดส่งภายหลังที่ส่งแบบสอบถามรอบแรกไปแล้วประมาณ 1 สัปดาห์ ในจดหมายขอขอความร่วมมือให้ผู้ตอบรับกรอกและส่งคืนแบบสอบถามก่อนวันกำหนดหมดเขต หากผู้ตอบยังไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืนมาอีก จดหมายติดตาม ฉบับที่ 2 ควรส่งไปอีกครั้งหรืออาจติดต่อผู้ตอบทางโทรศัพท์ (สุวรรณา เขียวรัตนพงษ์ 2528 . 73-74)

ในกรณีที่ผู้สัมภาษณ์ในรอบแรกก็ต้องติดต่อขอสัมภาษณ์โดยตรงกับผู้เชี่ยวชาญก่อนประมาณ 1-2 อาทิตย์ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้เตรียมตัว เวลา โดยต้องให้แบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญเตรียมตัว ซึ่งอาจจะมีความหมายจากหน่วยงานแนบไปด้วย การสัมภาษณ์ทำให้ผู้สัมภาษณ์สามารถสัมภาษณ์ได้กว้างขวางและผู้ให้สัมภาษณ์ก็สะดวกไม่ต้องเขียน และมีโอกาสตอบได้โดยอิสระ ซึ่งการสัมภาษณ์ทำให้ผู้เชี่ยวชาญมีโอกาสได้ใกล้ชิดและเป็นกันเองกับผู้สัมภาษณ์ แต่จะให้ความร่วมมือดีกว่าส่งแบบสอบถาม

ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของเทคนิคเคลฟาย

เทคนิคเคลฟายมีข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบที่จะสรุปได้ดังนี้ คือ

ข้อได้เปรียบของเทคนิคเคลฟาย

1. เป็นเทคนิคที่สามารถรวบรวมความคิดเห็นโดยไม่ต้องมีการพบปะประชุมกัน ซึ่งเป็นการทำงานและค่าใช้จ่ายอย่างมาก
2. ข้อมูลที่ได้จะเป็นคำตอบที่น่าเชื่อถือ เพราะ
 - ก. เป็นความคิดของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นอย่างแท้จริง
 - ข. ได้มาจากการซักถามหลายรอบ จึงเป็นคำตอบที่ได้กลั่นกรองมาอย่างรอบคอบ
 - ค. ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเต็มที่และอิสระ ไม่ได้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางความคิดหรืออำนาจเสียส่วนใหญ่ เพราะผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นจะไม่ทราบว่ามีใครอยู่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญบ้าง และไม่ทราบเลยว่าแต่ละคนมีความคิดเห็นอย่างไร
3. ผู้ทำการวิจัยสามารถระดมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้โดยไม่จำกัดทั้งในเรื่องจำนวนผู้เชี่ยวชาญ สภาทฤษฎีศาสตร์ หรือ เวลา

4. เป็นเทคนิคที่มีขั้นตอนการดำเนินการไม่ยากนัก และได้ผลอย่างรวดเร็ว
มีประสิทธิภาพ

5. ผู้ทำการวิจัยสามารถทราบลำดับความสำคัญของข้อมูล และเหตุผลในการรวบรวมทั้งความสอดคล้องในเรื่องความคิดเห็นได้เป็นอย่างดี

ข้อเสียเปรียบของเทคนิคเคลฟาย

1. ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการคัดเลือกมิใช่เป็นผู้มีความสามารถหรือเชี่ยวชาญในสาขานั้นอย่างแท้จริง ซึ่งทำให้ข้อมูลที่ได้อาจความเชื่อมั่นได้
2. ผู้เชี่ยวชาญไม่เต็มใจให้ความร่วมมือในการวิจัยอย่างแท้จริงหรือโดยตลอด
3. ผู้ทำการวิจัยขาดความรอบคอบหรือมีความลำเอียงในการพิจารณาวิเคราะห์คำตอบที่ได้ในแต่ละรอบ
4. แบบสอบถามที่ส่งไปสูญหายระหว่างทางหรือไม่ได้รับคำตอบกลับมาครบในแต่ละ (สุวรรณา เขียวคนพงษ์ 2528 : 76-77)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ

แนวคิดทางปรัชญาเกี่ยวกับการศึกษา

ปรัชญาการศึกษาแต่ละลัทธิมีแนวคิดที่แตกต่างกันไปมากบ้างน้อยบ้างและบางลัทธิอาจจะมีส่วนที่ใกล้เคียงกัน แต่โดยหลักการแล้วแต่ละลัทธิจะมีแนวคิดที่มีลักษณะเฉพาะของแต่ละลัทธิ ในที่นี้จะนำเสนอลัทธิที่สำคัญเพียง 4 ลัทธิ เพื่อเป็นแนวในการวิเคราะห์ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งปรัชญาการศึกษาดังกล่าวได้แก่ ปรัชญาการศึกษา ลัทธิสารัตถนิยม (Essentialism) ปรัชญาการศึกษาลัทธินิรันดรนิยม (Perennialism) ปรัชญาการศึกษาลัทธิพัฒนาการนิยม (Progressivism) และปรัชญาการศึกษาลัทธิปฏิรูปนิยม (Reconstructionism) ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาการศึกษาลัทธิสารัตถนิยม มีแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาดังต่อไปนี้

1.1 ความหมายของการศึกษา ลัทธินี้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า การศึกษาคือการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของสังคม ทำนุบำรุงและถ่ายทอดไปสู่คนรุ่นหลัง ยึดเนื้อหาสาระเป็นแก่นสารสำคัญ เชื่อว่าสาระสำคัญทั้งหลายอันเป็นหลักแต่ละสังคมที่จะขาดเสียไม่ได้คือ ความรู้ ทักษะ ทศนคติ ค่านิยมและอื่น ๆ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและดีงามและได้รับการกลั่นกรองมาแล้วแต่ในอดีต

1.2 บทบาทและหน้าที่ของการศึกษา ลัทธินี้เชื่อว่า การศึกษาคือการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง การศึกษาคือมุ่งส่งเสริมสัจนิยมจริยธรรม จะเห็นว่าบทบาทและหน้าที่ของการศึกษาของปรัชญาการศึกษาลัทธินี้เป็นบทบาทที่ความสังคม สังคมของอะไรให้ก็ทำไปตามนั้น ไม่มีการแนะนำหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างใดอย่างหนึ่งให้กับสังคม มีหน้าที่แต่เพียงถ่ายทอดวัฒนธรรมและรักษาไว้เท่านั้น ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงก็เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ความเชื่อและเนื้อหาของอดีตนั้นยังคงอยู่ จึงทำให้ปรัชญาลัทธินี้มีแบบแผนมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนเป็นมาตรฐานให้ตัดสินใจได้

1.3 นโยบายทางการศึกษา ลัทธินี้มีความเชื่อเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษาที่ยึดเนื้อหาสาระระเบียบแบบแผนและมรดกทางด้านวัฒนธรรม เน้นการอนุรักษ์สิ่งดีงามในอดีต

เน้นการใช้สติปัญญามากกว่าการเรียนรู้โดยให้ลงมือกระทำ มีการปลูกฝังระเบียบวินัยและมารทกอันมีค่าในอดีตให้แก่ผู้เรียน ซึ่งถือว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอนุรักษ์และให้คงอยู่

1.4 จุดมุ่งหมายของการศึกษา ลัทธินี้มีความเชื่อเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายว่าคือการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม และค่านิยมไว้ เพราะวัฒนธรรมเหล่านั้นเป็นของซึ่งได้ผ่านการพิจารณาถ่วงน้ำหนักแล้วว่า เป็นของดี เหมาะสม จึงควรเรียนรู้และจดจำรักษาไว้และถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลัง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่จะมีขึ้นก็เป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้คงของเดิมเอาไว้เป็นหลักสำคัญ

1.5 หลักสูตรการศึกษา ลัทธินี้มีความเชื่อเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาว่าจะต้องเป็นหลักสูตรที่เน้นเนื้อหา (Subject-Matter Curriculum) เป็นหลักสำคัญ เนื้อหาหลัก ๆ เช่น ภาษา ประวัติศาสตร์ และการคำนวณ และควรเน้นวิชาศิลปะ ค่านิยม และวัฒนธรรมของสังคม ขณะเดียวกัน ความรู้พื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติก็ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ หลักสูตรจึงเป็นแบบจัดเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง (Subject-Matter Center) และหลักสูตรแบบสหสัมพันธ์ (Broad-Field Curriculum) โดยการผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว โดยจัดหลักสูตรไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ

1.6 บทบาทของผู้สอน ลัทธินี้เชื่อว่าผู้สอนเป็นบุคคลที่สำคัญมาก เพราะผู้สอนเป็นผู้ที่กำหนดตัดสินใจและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาทั้งหมด ครูเป็นผู้รู้เนื้อหาวิชาที่สอนเป็นผู้กำหนดกิจกรรมการตัดสินใจและการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และพร้อมกันนั้นครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ลัทธินี้มีความเชื่อเกี่ยวกับครูว่า ถ้าครูดีศิษย์ก็จะดีตามไปด้วย

1.7 บทบาทผู้เรียน ลัทธินี้เชื่อว่าผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ฟังและผู้ตามต้องทำความเข้าใจเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ครูกำหนดให้ ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องมีความพากเพียรอดทนในการศึกษาเล่าเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู และยึดมั่นในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด

1.8 กระบวนการเรียนการสอน ลัทธินี้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญอย่างมากกับบทบาทของครู การเรียนการสอนจึงขึ้นอยู่กับครูเป็นหลัก (Teacher-Centered Approach) คือครูจะเป็นผู้อธิบายชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจตามที่ได้ วิธีการสอนจะเน้นการบรรยายเป็นหลักเพื่อถ่ายทอดข้อเท็จจริง การอภิปรายก็เป็นวิธีการหนึ่งที่นิยมใช้เพื่อฝึกความคิด หนังสือและห้องสมุดก็มีส่วนสำคัญในกระบวนการเรียนรู้

1.9 การวัดและการประเมินผล ลัทธินี้มีความเชื่อว่าความรู้ที่แท้จริงนั้นอยู่ภายนอกตัวผู้เรียนและสามารถรับรู้ได้ด้วยจิต การได้มาซึ่งความรู้ นั้น เป็นการรับรู้โดยกระบวนการถ่ายทอดมันที่การจดจำเข้ามาไว้ในร่างกาย ดังนั้นการวัดผลจึงใช้วิธีการรื้อฟื้นความจำ (Reminiscence) โดยให้ผู้เรียนสำนึกการรับรู้ (A Process of Remenberring of Recognition) ของตัวเองว่าสิ่งที่เคยเรียนรูมาแล้วมีอะไรบ้างและสามารถจำเนื้อหาได้มากน้อยเพียงใด

1.10 การบริหารการศึกษา ลัทธินี้เชื่อว่าการบริหารการศึกษาควรจะเป็นแบบการยึดถือแบบอย่าง ยึดมาตรฐาน และระเบียบวินัย เป็นการบริหารแบบสั่งงาน (Bureaucratic Model) รวมอำนาจไว้ที่ผู้บริหาร ผู้บริหารจะเป็นผู้ตัดสินใจดำเนินการและให้คำวินิจฉัยตัดสินปัญหา แต่เพียงคนเดียว คนอื่น ๆ จะเป็นแค่เพียงผู้คอยรับคำสั่งระเบียบปฏิบัติต้องปฏิบัติเหมือนกันทุกคน ยึดระเบียบและตำรากฎหมายเป็นหลักสำคัญ เมื่อเป็นเช่นนี้ การบริหารจะดีหรือไม่ดีจึงขึ้นอยู่กับผู้บริหาร

2. ลัทธินิรันดรนิยม มีแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาดังนี้

2.1 ความหมายของการศึกษา ลัทธินี้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า การศึกษาควรจะได้สอนในสิ่งที่ซึ่งเป็นนิรันดรไม่เปลี่ยนแปลง สิ่งที่มีความคงทนถาวรนั้นย่อมเป็นจริงมากกว่าสิ่งที่เปลี่ยนแปลง จะมีคุณค่าไม่ว่าจะเป็นยุคสมัยใด ซึ่งมุ่งสร้างคนที่พัฒนาหลังทางเหตุผล สติปัญญา ศิลธรรมและจิตใจอย่างเต็มที่ เพื่อการเป็นคนที่สมบูรณ์

2.2 บทบาทและหน้าที่ของการศึกษา ลัทธินี้เชื่อว่า การศึกษาต้องมีบทบาทและหน้าที่ในการสอนสิ่งที่ เป็นนิรันดรไม่เปลี่ยนแปลง ต้องสร้างเสริมและพัฒนาสติปัญญาความมีเหตุผลคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์แบบแห่งความเป็นมนุษย์ชาติ

2.3 นโยบายทางการศึกษา ลัทธินี้เชื่อว่านโยบายต้องสร้างให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาหลังทางสมองสติปัญญาความมีเหตุผลคุณธรรมจริยธรรม และการศึกษาควรจะได้สั่งสอนถ่ายทอดถึงซึ่งสิ่งที่ เป็นนิรันดรไม่เปลี่ยนแปลง ส่วนความรู้ที่เชื่อว่าได้มาจากการคิดหาเหตุผล การพัฒนาความคิดแต่ละคนไม่ได้ขึ้นอยู่กับพันธุกรรมหรือสิ่งแวดล้อม แต่จะขึ้นอยู่กับความมีระเบียบวินัยในตนเองและยึดมั่นในสิ่งที่ดีงาม

2.4 จุดมุ่งหมายของการศึกษา ลัทธินี้มุ่งสร้างคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์เป็นคน
แท้จริง คือรู้จักและเข้าใจตัวเอง เชื่อว่าทุกคนมีพลังธรรมชาติอยู่ในตัว การศึกษาก็คือการส่งเสริม
ให้ใช้พลังนั้นอย่างเต็มที่ หลังจากนั้นก็คือสติปัญญาของมนุษย์ เป็นคนดีเยี่ยมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม
เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชีวิตของตนให้ดีที่สุดในอนาคต ดังนั้นผู้เรียนจึงควรได้เรียนรู้ถึงความจริง
อันเป็นสากล

2.5 หลักสูตรการศึกษา ลัทธินี้เชื่อว่าหลักสูตรจะต้องประกอบด้วยเนื้อหาที่
ส่งเสริมสติปัญญาและจริยธรรม หลักสูตรจึงเป็นแบบเน้นวิชาการ หรือหลักสูตรการศึกษาทั่ว ๆ ไป
ที่เรียกกันว่า หลักสูตรศิลปศาสตร (Liberal Arts Curriculum) นั้นเอง เป้าหมายของ
หลักสูตรในแนวนี้ก็คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นผู้รู้จักใช้สติปัญญาเหตุผลและความรู้อย่างอิสระ
มีความคิดอ่านกว้างขวาง ศิลปศาสตรแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ ศิลปทางภาษา ประกอบด้วยไวยากรณ์
วาทศิลป์ และตรรกศาสตร์ อีกกลุ่มหนึ่งคือ ศิลปทางการคำนวณ ประกอบไปด้วย เลขคณิต
เรขาคณิต คาราศาสตร์ และดนตรี วิชาศิลปศาสตร์เหล่านี้มุ่งเน้นที่การพัฒนาสติปัญญา

2.6 บทบาทของผู้สอน ลัทธินี้เชื่อว่า ครูต้องเป็นผู้รู้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ
มีความเข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างลึกซึ้ง ต้องมีความรอบรู้และสนใจวิชาการไม่หาความรู้อยู่เสมอ
แต่ผู้สอนไม่ใช่ผู้ป้อนความรู้ให้แก่ผู้เรียนถ่ายเดียวแต่จะเป็นผู้เสนอความรู้ข้อคิดเปิดโอกาสให้
ผู้เรียนได้เรียนรู้พัฒนาความคิด สติปัญญา การสอนโดยการเน้นการจัดกิจกรรมเป็นพิเศษ การให้
ผู้เรียนสามารถถกเถียงอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อเสริมสร้างสติปัญญาและเหตุผล
แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ผู้สอนก็ยังมียุทธศาสตร์สำคัญ และยังเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนอยู่

2.7 ผู้เรียน ลัทธินี้เชื่อว่า ผู้เรียนมีสติปัญญา มีศักยภาพอยู่ในตัวแล้วแต่ยังไม่ได้รับ
รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และอย่างเพียงพอ การเรียนรู้หรือสติปัญญาจะเกิดขึ้นได้ดี ก็ด้วยการฝึกฝน
ของเด็กเอง ดังนั้นผู้เรียนจึงมีบทบาทอย่างมากเท่า ๆ กับครูหรือมากกว่าครู แต่ก็อยู่ภายใต้
การแนะนำของครู

2.8 กระบวนการเรียนการสอน ลัทธินี้เชื่อว่า จะต้องใช้วิธีการเรียนการสอน
ที่จะกระตุ้นและหนุนให้ศักยภาพของแต่ละบุคคลได้พัฒนาเติบโตอย่างมีความสมบูรณ์เต็มที่ วิธีการ
ที่สำคัญก็คือ วิธีการถกเถียง อภิปราย การใช้เหตุผล สติปัญญา โต้แย้งกัน

2.9 การวัดและการประเมินผล ลัทธินี้เชื่อว่าการวัดความสามารถในการคิด การใช้เหตุผลของผู้เรียนว่าเนื้อหาที่เรียนไปนั้นช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด ใช้เหตุผลได้ดีเพียงใด

2.10 การบริหาร ลัทธินี้เชื่อว่าการยึดหลักของเหตุผล กฎระเบียบมีอยู่แต่ควรใช้อย่างมีเหตุผล ถ้าไม่เหมาะสมไม่ถูกต้องเพียงพอ ควรจะได้รับการแก้ไขให้มีความเหมาะสมมากขึ้น บรรยาการการบริหารเป็นแบบอิสระเอื้ออำนวยต่อการถกเถียง อภิปราย เสรีภาพทางวิชาการจึง เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง การตัดสินใจทางการบริหารยึดหลักของเหตุผล เป็นสำคัญ ผู้ร่วมงานจะมีโอกาสที่จะเสนอความคิดเห็นร่วมกันในการตัดสินใจดำเนินงาน การบริหารโดยคณะกรรมการ เป็นรูปแบบหนึ่งของปรัชญาสาขานี้ การตัดสินใจของคณะกรรมการ เป็นการตัดสินใจด้วยเหตุผลดีกว่า ไม่ใช่เสียงข้างมาก

3. ปรัชญาการศึกษาลัทธิพัฒนาการนิยม มีแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาคงต่อไปนี้

3.1 ความหมายของการศึกษา ลัทธินี้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า การศึกษาจะต้องพัฒนาเด็กทุกด้าน ไม่เฉพาะสติปัญญาเท่านั้นและจะต้องมุ่งพัฒนาชีวิตและสังคม ลัทธินี้เชื่อว่าสาระสำคัญและสภาวะความเป็นจริงของสิ่งทั้งหลายไม่คงที่แต่จะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและสิ่งแวดล้อม เน้นความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีใหม่ ๆ ความนิยมทางด้านประชาธิปไตยโดยพัฒนาการใหม่ ๆ ทางจิตวิทยาการเรียนรู้ ดังนั้นการศึกษาคือชีวิตไม่ใช่ การเตรียมตัวเพื่อชีวิต

3.2 บทบาทและหน้าที่ของการศึกษา ลัทธินี้เชื่อว่าการศึกษาคงพัฒนาเด็กให้พัฒนาในทุก ๆ ด้าน เน้นวิทยาการสมัยใหม่ประชาธิปไตย ให้ผู้เรียนสามารถพร้อมที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขปรับตัวได้ดี เรื่องในัจจุบันสำคัญกว่าอดีตหรืออนาคต

3.3 นโยบายทางการศึกษา ลัทธินี้เชื่อว่าการศึกษาคงมีนโยบายในการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างชาญฉลาด มีความเป็นตัวของตัวเองมีความรับผิดชอบระบอบประชาธิปไตยทุกสิ่งทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงเสมอ ความรู้จริงและสูงสุดไม่มี

3.4 จุดมุ่งหมายของการศึกษา ลัทธินี้เชื่อว่าการศึกษาคงให้การศึกษาด้านแต่ไม่นิยมวางจุดมุ่งหมายไว้ตายตัวเพราะเชื่อว่าทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงเสมอ แต่ก็

เน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดและรู้จักแก้ปัญหาเพื่อจะนำประสบการณ์ที่ได้รับไปแก้ปัญหาได้ถูกต้องเมื่อเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเป็นประชาธิปไตย

3.5 หลักสูตร ลัทธินี้เชื่อว่า เนื้อหาของหลักสูตรจะต้องเกี่ยวข้องกับชีวิตและความเป็นอยู่ หลักสูตรจะต้องยืดหยุ่นและมีการทดสอบอยู่เสมอ คือ นิยมจัดหลักสูตรแบบประสบการณ์ (Experience Curriculum) หรือหลักสูตรแบบกิจกรรม (Activity-Centered Curriculum) คือผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ โดยเน้นวิชาที่เสริมสร้างประสบการณ์ทางสังคม เนื้อหาวิชาเป็นรายวิชาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตในสังคม และต้องได้รับความสนใจของผู้เรียนเป็นพิเศษ วิชานั้นก็คือ สังคมศึกษาและภาษา

3.6 บทบาทผู้สอน ลัทธินี้เชื่อว่า ผู้สอนต้องทำหน้าที่เตรียมการแนะนำและให้คำปรึกษาเป็นหลักสำคัญ ครูจะต้องเป็นผู้กระตุ้นให้เด็กสนใจช่วยตนเองได้ศึกษาเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง และครูต้องมีบุคลิกดีเห็นอกเห็นใจและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักคิดปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม ครูต้องเป็นผู้วางแผนแต่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำงานมากกว่าครู แต่อย่างไรก็ตามครูก็ยังคงมีความรับผิดชอบอยู่

3.7 บทบาทผู้เรียน ลัทธินี้เชื่อว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ตรงหรือลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by Doing) ดังนั้นจึงให้ความสำคัญกับผู้เรียนมาก ผู้เรียนมีอิสระที่จะเลือกตัดสินใจด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่คิดว่าเหมาะสมกับความสามารถความถนัดและความสนใจ ทั้งนี้อยู่ในการควบคุมดูแลเอาใจใส่ของผู้สอน

3.8 กระบวนการเรียนการสอน ลัทธินี้เชื่อว่า การเรียนการสอนที่ทำให้เกิดความรู้ที่คืบคลาน ผู้เรียนควรมีบทบาทด้วยตนเองให้มากที่สุด ควรใช้วิธีการสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving Method) โดยนำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาใช้เพราะถือว่า ประสบการณ์และการทดลองเป็นหัวใจของการเรียนรู้และการรู้ก็เป็นเรื่องของการกระทำ (Doing) มากกว่ารู้ (Knowing) เพราะความรู้เป็นเพียงเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์เท่านั้นและประสบการณ์จากการทดลองก็เป็นกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ ผู้เรียนจึงเป็นศูนย์กลางของการเรียนเน้นการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย

3.9 การวัดและการประเมินผล ลัทธินี้เชื่อว่า ความรู้เป็นสิ่งที่ไม่มีความตายตัวแน่นอน หรือความจริงสูงสุดนั้นไม่มีเพราะความรู้วิวัฒนาการอยู่เสมอ ดังนั้นการวัดผลต้องการวัดว่าผู้เรียนต้องการพัฒนามีความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด

3.10 การบริหาร ลัทธินี้เชื่อว่า การบริหารควรมีหลักการความร่วมมือกัน (Participation and Shared Authority) โรงเรียนจะมีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายร่วมกันวางนโยบายการตัดสินใจต่าง ๆ ของโรงเรียน ผู้บริหารจะเป็นผู้ดำเนินการไปตามข้อตกลงหรือมติของคณะกรรมการ ดังนั้นผู้บริหารไม่ใช่ผู้บังคับหรือสั่งการ แต่เพียงผู้เดียวทุกคนจะมีความรับผิดชอบกระจายกันไป

4. ปรัชญาการศึกษาลัทธิปฏิรูปนิยม มีแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาดังต่อไปนี้

4.1 ความหมายของการศึกษา ลัทธินี้เชื่อว่า การศึกษาเพื่อสร้างสังคมใหม่ที่มีความเท่าเทียมยุติธรรม หรือการศึกษาควรจะช่วยปรับปรุงพัฒนาหรือกล่าวรวม ๆ ว่าการปฏิรูปสังคมนั้นเอง

4.2 บทบาทและหน้าที่ของการศึกษา ลัทธินี้เชื่อว่า การศึกษามีบทบาทและหน้าที่ในการสร้างสังคมใหม่ มีความเท่าเทียมยุติธรรมให้ผู้เรียนรู้ที่จะคิดเกี่ยวกับชีวิตการปฏิรูปสังคมขึ้นมาใหม่ เพราะถือว่าสังคมปัจจุบันมีปัญหามากมายทั้งปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและศิลปวัฒนธรรม เป็นเหตุที่ทำให้จะต้องแก้ปัญหาอยู่เรื่อย ๆ ดังนั้นปรัชญาการศึกษาปฏิรูปนิยมจึงหาทางที่จะสร้างค่านิยมใช้แบบแผนของสังคมขึ้นมาใหม่

4.3 นโยบายทางการศึกษา ลัทธินี้เชื่อว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือในการปฏิรูปสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองใหม่แล้วเล็งลึกระบบเก่าให้หมดท้นไปมุ่งสร้างสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

4.4 จุดมุ่งหมายของการศึกษา ลัทธินี้เชื่อว่าการศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อการปรับปรุง พัฒนา และสร้างสรรค์สังคมใหม่ที่ดีและเหมาะสมกว่าขึ้นมาให้ได้เพื่อให้ความเป็นอยู่ของสังคมดีขึ้น ช่วยแก้ปัญหาสังคมที่เป็นอยู่ พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและทัศนคติที่จะออกไปปฏิรูปสังคมและการศึกษาจะต้องมุ่งสร้างระเบียบสังคมใหม่ จากพื้นฐานเดิมที่มีอยู่ ระเบียบใหม่ที่สร้างขึ้นนี้จะคงตั้งอยู่บนพื้นฐานของประชาธิปไตย

4.5 หลักสูตรการศึกษา ลัทธินี้เชื่อว่า ควรจะให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถทัศนคติในการที่จะปรับปรุงปฏิรูปสังคมให้ดีขึ้น การจัดหลักสูตรจะจัดแบบแกน (Care Curriculum) และหลักสูตรแบบกระบวนการทางสังคมและการดำรงชีวิต (Social Process and life - Function Curriculum) เน้น เรื่องของสังคมเป็นหลักซึ่งในระดับประถมต้นจะเน้นกิจกรรมและเนื้อหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับสังคมและความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษา มนุษย์สัมพันธ์ เศรษฐกิจ การเมือง ศิลปะ และวิทยาศาสตร์ ในระดับมัธยมเน้นความสำคัญในกลุ่มวิชา เศรษฐกิจ การเมือง มนุษย์สัมพันธ์ และวิทยาศาสตร์มากขึ้น โดยเพิ่มเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับเทคนิคและวิชาเฉพาะ เข้าไปด้วย ส่วนในระดับอุดมศึกษาจะเน้นการวิจัยที่เกี่ยวกับสังคมและคุณค่าทางสังคมเป็นสำคัญ

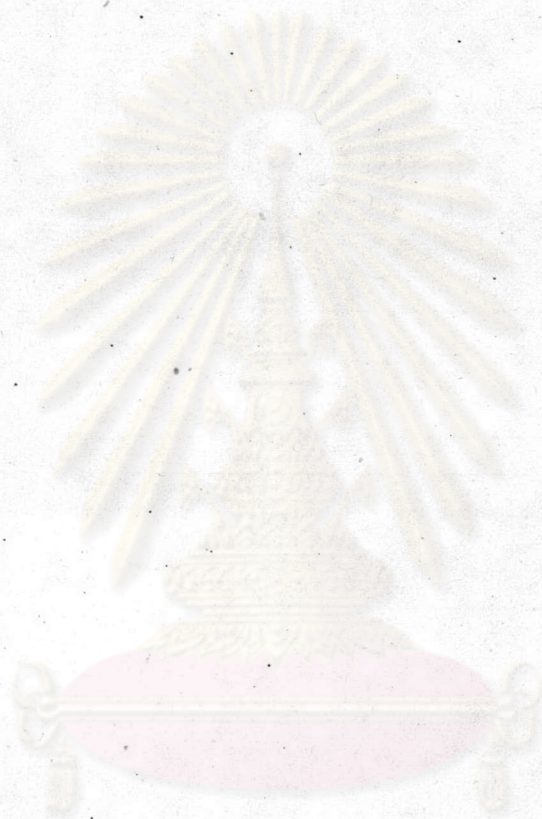
4.6 บทบาทของผู้สอน ลัทธินี้เชื่อว่า ครูต้องเป็นนักบุกเบิก เป็นนักแก้ปัญหา สนใจและใส่ใจใน เรื่องของสังคมและปัญหาสังคมอย่างกว้างขวาง มีความเป็นประชาธิปไตย ครูไม่ใช่ผู้รู้คนเดียวแต่ต้องคอยชี้แนะกระตุ้นเร่งเร้าให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ เพื่อหาทางแก้ไข เปลี่ยนแปลงข้อบกพร่องต่าง ๆ ทางสังคม

4.7 บทบาทของผู้เรียน ลัทธินี้เชื่อว่า ผู้เรียนจะต้องเห็นประโยชน์ของสังคมมากกว่าส่วนตัว จะต้องตระหนักถึงคุณค่าของสังคมให้รู้ถึงการทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายของสังคมในอนาคตตามแนวทางของประชาธิปไตย

4.8 กระบวนการเรียนการสอน ลัทธินี้เชื่อว่า การเรียนการสอน เน้นการเรียนรู้ด้วยการกระทำของตนเองโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) วิธีการแบบโครงการ (Project Method) และวิธีการแก้ปัญหา (Problem-Solving Method) นอกจากนั้นอาศัยวิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) และวิธีการทางปรัชญา (Philosophical Method) ประกอบกันหรือให้การศึกษากับปัญหาต่าง ๆ รับผิดชอบถูกต้องและสมบูรณ์ที่สุด

4.9 การวัดและการประเมินผล ลัทธินี้เชื่อว่า การวัดผลประเมินผลนั้นจะต้องเป็นการประเมินเนื้อหาต่าง ๆ ว่าที่ได้เรียนไปนั้นช่วยพัฒนากำลังความคิดแห่งการสร้างสรรค์ในตัวผู้เรียนมากน้อยเพียงใด

4.10 การบริหาร ลัทธินี้เชื่อว่า ต้องเป็นไปตามหลักประชาธิปไตย เป็นการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง โดยครูผู้ปกครองและนักเรียนจะต้องมีบทบาทในการวางนโยบาย และดำเนินการให้มากที่สุด เป้าหมายสำคัญตามแนวคิดของลัทธินี้คือโรงเรียนชุมชนที่แท้จริง ที่ชุมชนมีบทบาทอย่างจริงจังและสมบูรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายไพสิษฐ์ ชีวะกุล เกิดเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2497 จบการศึกษา
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากวิทยาลัยครูยะลา เมื่อปีการศึกษา 2519 จบปริญญาตรี
เอกวิทยาศาสตร์ทั่วไปจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เมื่อปีการศึกษา 2526 เข้า
ศึกษาต่อปริญญาตรีสาครมหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา สาขาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2529

ปัจจุบันรับราชการครูในตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านลานแล อำเภอสว่าง
สุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย